

Samrådsredogörelse

Detaljplan för del av Turkosen 1 m.fl.

inom stadsdelen Skytteholm upprättad i februari 2024

Innehåll

1. Bakgrund
2. Sammanfattning
3. Yttranden
 - Remissinstanser
 - Sakägare enligt fastighetsförteckningen och boende
 - Övriga
4. Samrådsmöte
5. Förändringar efter samrådet

1. Bakgrund

Byggnadsnämnden beslutade den 4 maj 2022 (§ 46) att detaljplanen skulle ligga till grund för samråd.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra ny bebyggelse med cirka 7 000 m² ljus BTA bostäder, motsvarande cirka 80 lägenheter. Planen syftar även till att utöka möjlig användning i befintliga lokaler som idag är planlagda som bostäder, kontor och småskalig handel, då befintlig vårdcentral föreslås flytta till dessa lokaler.

Detaljplanen innebär även att trafiksituationen och miljön runt kvarteret ses över. Den föreslagna bostadsbebyggelsen skapar goda förutsättningar att utveckla Huvudstagatan till en stadsgata med trottoar längs med den nya bebyggelsen och lokaler i bottenvåningarna som möjliggör en mer levande stadsmiljö.

Länsstyrelsen, kommunens förvaltningar, sakägare och andra berörda har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget under samrådet den 11 maj – 15 juni 2022. Handlingarna har visats på biblioteket i Solna Centrum och vid Solna forum i Solna stadshus under lokalernas ordinarie öppettider. Handlingarna har även funnits tillgängliga på stadens hemsida. Ett allmänt samrådsmöte hölls digitalt den 23 maj 2022.

2. Sammanfattning

Här följer en kortare sammanfattning av inkomna yttranden. Samtliga yttranden finns att ta del av i sin helhet på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden i korthet

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör miljö kvalitetsnormer för vatten samt hälsa och säkerhet avseende buller, förorenade områden och översvämningsrisk. Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till miljö kvalitetsnormer för vatten, kulturmiljö och biotopskydd.

Lantmäteriet anser att planhandlingarna behöver kompletteras angående redovisning av hur befintliga planer påverkas, hantering av servitut och ledningsrätt samt redovisning av exploateringsavtal.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (genom Miljö- och klimatenheten) anser att planbestämmelse ska införas för att säkerställa att luftintag för ventilation placeras där luftkvaliteten är som bäst och att flytt av träd ska utredas i det fortsatta planarbetet, som kompensationsåtgärd.

Norrenergi har befintliga ledningar till berörd fastighet. Norrenergi förutsätter att det beaktas i detaljplanarbetet. Norrenergi informerar om ledningarna behöver flyttas för att möjliggöra byggnation enligt det aktuella planförslaget bekostas omläggning av de befintliga ledningarna av exploatören.

Region Stockholm uppmärksammar att detaljplanen ligger i närheten av tunnelbanans blå linje och därmed kan påverkas av stomljud från denna. Region Stockholm anser att bullerutredningen behöver kompletteras med stomljud från tunnelbanan till granskningsskedet.

Solna Vatten har befintliga ledningar i konflikt med planerad bebyggelse och gatumiljö inom detaljplaneområdet som antingen behöver justeras, eller så behöver ledningarna flyttas till nytt läge. Solna vatten framför att exploatören i fall av ledningsflytt måste utreda att en flytt av ledningarna är möjlig att genomföra, att det finns utrymme att flytta dem till och att de fortfarande är åtkomliga, och att sådan flytt ska ske på bekostnad av exploatören och att ett avtal mellan exploatören och Solna Vatten AB gällande ledningsflytt och anslutning måste tecknas innan planen kan antas.

Statens geotekniska institut (SGI) har inga invändningar mot den geotekniska utredningens bedömning om att det inte finns stabilitetsproblematik på fastigheten, och har heller inga övriga frågor eller synpunkter på planförslaget.

Storstockholms brandförsvaret (SSBF) lämnar ett yttrande som behandlar hantering av olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsatser. SSBF anser att framkomlighet, tillgänglighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen.

Stockholm Exergi har ingen erinran på planförslaget.

Svenska kraftnät har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter.

Swedavia har ingen erinran mot rubricerat planförslag då detaljplanen inte har påverkan på Stockholm Arlanda Airport eller Bromma Stockholm Airport.

Tekniska nämnden har inget att säga om förslaget eftersom de kommer in på en tidigare punkt i detaljplaneförfarandet.

Trafikverket önskar en vidare dialog och samordning för att möjliggöra respektive parts åtgärder i området vid händelse av vidare utveckling av stråk som angränsar till Mäljarbanans plan- och genomförandeområde.

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar inom planområde och närområde för aktuell detaljplan. Vattenfall meddelar att det finns en del kapacitet i befintlig nätstation och troligtvis kommer det räcka till kommande BTA. Vattenfall bedömer att befintliga kablar inom fastigheten påverkas och kommer behöva flyttas, och lämnar information om vad som gäller kring eventuell flytt/förändring av befintliga anläggningar.

Hyresgästföreningen Solna framför att det är viktigt att utreda och bedöma trafikmiljön kopplat till vårdcentralens nya läge med hänsyn till äldre personer och personer med rörelsesvårigheter. Hyresgästföreningen påpekar att det är viktigt att man planerar trygga skolvägar och säkra övergångar över passerande vägar. Hyresgästföreningen stödjer tanken på att utveckla Huvudstagan. Hyresgästföreningen anser att det är nödvändigt att man gör utvecklingen bekvämare för den kommande elbilsåldern med fler elstolpar i närheten av parkeringsplatserna. Hyresgästföreningen påpekar att det planerade bygget ändrar ljusförhållanden så att befintliga bostäder i kvarteret kommer att skymmas, vilket kan påverka de boende negativt och skapa missnöje och kritik från dessa.

6 privatpersoner och 2 bostadsrättsföreningar har inkommit med yttranden. Yttranden gäller främst en oro för att planförslaget kommer innebära en försämring för boendesituationen i området avseende dagsljus/skuggning, utsikt samt insyn, och föreslår att bebyggelsen minskas i höjd och/eller dras in från Hannebergsgatan, det finns även förslag om att andra platser i närområdet bör bebyggas istället. Yttranden gäller också avsaknad av MKB samt oro för badhus, vårdcentral och trafik som påverkas av förslaget. Yttranden föreslår även att LSS-bostäder flyttas till Signalistens kontor.

Yttranden från sakägare, boende och övriga återges och besvaras individuellt under rubrik ”3. Yttranden” nedan.

Förvaltningens kommentarer i korthet

Till granskningen har ett antal utredningar reviderats och förtydliganden har gjorts i planhandlingarna. Samtliga samrådsunderlag har reviderats till granskning, med undantag för naturvärdesinventeringen. Till granskning har en ny utredning om trädflytt tagits fram i enlighet med Miljö- och hälsoskyddsnämndens (genom Miljö- och klimatenheten) yttrande. Bebyggelseförslaget har omarbetats efter inkomna synpunkter under samrådet. Planbeskrivningen har bland annat förtydligats avseende genomförande frågor,

trafiksituationen, buller, dagvattenhantering, förorenad mark samt kompensationsåtgärder för nedtagna träd.

Den nya gården är upphöjd från omkringliggande gator, och hamnar därmed inte i marknivå. Gården får en privat karaktär. Gårdens gemensamma delar rymmer ytor för samvaro och lek. Växtligheten anpassas till gårdens skala och planeras omsorgsfullt för att skapa en bra balans mellan sol och skugga, insynskydd och öppenhet.

Turkosens simhall stängde i februari 2023. I september 2022 öppnade Solnas nya simhall i Frösunda. När den nya simhallen dimensionerades tog man med i beräkningen att både Vasalundshallen och Turkosen skulle avvecklas. Den nya simhallen har en kapacitet som är tre gånger så stor som Vasalundshallen.

Vårdcentralen föreslås flyttas till Signalistens fd kontorslokaler. Övriga befintliga verksamheter påverkas inte av föreslagen detaljplan. Till granskning har trafikutredningen kompletterats med ett avsnitt som utreder mobilitet kring vårdcentralens nya läge inom kvarteret. Användning av lokalerna som vårdcentral är mycket lämplig med avseende på resande och trafik. Bebyggelsen i närområdet är tät vilket gör vårdcentralen enkel att nå från bostaden till fots och med cykel för många besökande.

Det bedöms inte vara lämpligt med LSS-boende i Signalistens fd kontorslokaler då lokalerna inte är anpassade för boende. Till granskning har gruppboendet utgått från förslaget, och ersatts av servicelägenheter.

Stadens plan är att på sikt omvandla Huvudstagatan till en stadsgata, och strax söder om planområdet planeras för en ny pendeltågsstation med uppgång mot Huvudstagatan. Att bygga vidare på befintliga strukturer och i huvudsak förtäta i kollektivtrafikenära lägen är fördelaktigt, bland annat med avseende på minskad negativ klimatpåverkan samt hushållningen med naturresurser. Bedömningen är att aktuellt projekt stämmer väl överens med översiktsplanen och stadens linje att förtäta med bostäder och service för att få en levande och attraktiv stad. Lösningarna för Huvudstagatan, Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen håller god standard och ger en tillfredställande trafikmiljö. Utbyggnaden av Turkosen 1 bedöms bidra till en attraktivare stadsmiljö där Huvudstagatan och även Skytteholmsvägen blir bättre platser för rörelse till fots och vistelse, med genare gångstråk till den planerade nya pendeltågsstationen.

En skuggstudie är framtagen som visar att påverkan av ny bebyggelse är begränsad, och är övergående över dagen. Skuggningen bedöms inte vara en betydande olägenhet. Bebyggelsen i området runt kv. Turkosen utgörs av förhållandevis storskaliga lamellbus. Att uppföra ytterligare hus i 6–7-våningsskala inom kvarteret bedöms som möjligt sett till områdets övergripande karaktär.

Volymerna har bearbetats i flera omgångar för att den nya bebyggelsen ska förhålla sig så respektfullt som möjligt till den befintliga. De nya husen placeras i fastighetsgräns för att ge det största möjliga avstånd till befintlig bebyggelse inom befintlig fastighet, samtidigt som en stadsmässig gata möter bebyggelsen. Det nya huset hamnar lika nära Hannebergsgatan som befintligt punkthus i nordöst, och markerar kvarterets hörn på liknande, stadsmässigt sätt. Den nya bebyggelsen planeras hamna drygt 7 meter närmare Hannebergsgatan jämfört med befintlig lamell. Förslagen bebyggelse hamnar drygt 17 meter från kv. Ametisten. Placeringen av de nya husen bedöms inte vara en betydande olägenhet. Skalan och placeringen speglar befintlig bebyggelse närområdet på ett stadsmässigt sätt.

Det allmänna intresset av att utveckla Huvudstagatan till en attraktiv stadsgata och att bygga bostäder i ett läge med mycket bra utbud av service och kollektivtrafik väger över de enskilda intressen som lyfts fram, såsom färre soltimmar för enskilda lägenheter. Stadens sammanvägda bedömning är att planförslaget innebär en väl avvägd och för detta centrala läge acceptabel förtätning där allmänintresset att tillskapa nya bostäder bedöms väga tyngre än de negativa effekter som planförslaget ger för enskilda boende.

Stadens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan i miljöbalkens mening, en bedömning som delas av Länsstyrelsen. En miljökonsekvensbeskrivning har därför inte tagits fram för detaljplanen. En kompletterande undersökning av betydande miljöpåverkan kommer att samrådas med Länsstyrelsen under granskningsskedet för att säkerställa att bedömningen är densamma givet de lagändringar som skett under planarbetets gång.

3. Yttranden

Remissinstanser

Länsstyrelsen

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

- Miljökvalitetsnormer för vatten (MKN)
Länsstyrelsen påpekar att det finns föroreningar inom planområdet i form av aromater, PAH, bly, kadmium och zink som behöver tas om hand för att inte riskera att förorena recipienten. Länsstyrelsen anser att den modell som används för beräkning av föroreningshalter i dagvattnet, Stormtac, använder sig av schablonvärden för olika markanvändningstyper, och tar inte hänsyn till kända föroreningar i marken. Länsstyrelsen påpekar att dagvattnet därför kan komma att innehålla högre halter än angivet i dagvattenutredningen, vilket kommunen behöver ta hänsyn till. Länsstyrelsen menar att uträkningarna behöver revideras utifrån de faktiska föroreningshalterna vid behov. Länsstyrelsen anser att kommunen även behöver redogöra för om dessa föroreningar kan påverka möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten samt komma med förslag på åtgärder.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning av att föreslagen hantering av dagvatten, kan bidra till möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten i recipienten men anser att slutsatserna från dagvattenutredningen behöver lyftas in i planbeskrivningen för att säkerställa korrekt anläggning och hantering då anläggningarnas konstruktion, placering och underhåll är viktig för att behålla rening över tid. Länsstyrelsen menar att samtliga åtgärder som krävs för fördröjning och rening inom planområdet behöver möjliggöras genom att tillräcklig plats finns i plankartan och så lång som möjligt med planbestämmelser. Länsstyrelsen anmärker på att det i dagvattenutredningen framgår att gröna tak eventuellt kommer utgöra en del av reningen inom delar av planområdet. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att gröna tak kan ge ifrån sig

näringsämnen som kan påverka recipientens miljö kvalitetsnormer negativt. Länsstyrelsen menar att både skötsel och val av vegetation är av betydelse för att undvika att näringsämnen når recipienten, dock går det sistnämnda inte att reglera i en detaljplan. Länsstyrelsen anser att kommunen därför behöver visa att föreslagna reninglösningar är tillräckliga även med hänsyn till en eventuell ökning av näring från växtb eklädda tak.

Förvaltningens kommentar: För att få ett jämförbart resultat innan och efter genomförda åtgärder har schablonhalter valt från Stormtac då endast ett fåtal prover är tagna. Att blanda in resultat från provtagningen kan riskera att ge missvisande information när jämförelse görs.

Föroreningarna i befintlig mark har inte tagits i beaktning i beräkningarna på grund av att kvarteret byggs upp och lösningarna som föreslås på området rekommenderas att anläggas med tät botten. Tät botten rekommenderas för att vatten inte ska infiltrera ner till jorden som kan vara förorenad och sprida föroreningarna ytterligare. Detta innebär att dagvattensystemet inte kommer infiltrera vatten till underliggande mark, på så vis minskar risken att befintliga markföroreningar sprids vidare och skapar ett större problem. Möjligheten att uppnå MKN påverkas därför inte av de befintliga föroreningsmängderna i jorden.

Dagvattnet ska inte vara förorenat efter att det har passerat föreslagna dagvattenanläggningar. Täta lösningar föreslås främst till följd att majoriteten anläggs på bjälklag samt för att det i den miljötekniska markundersökningen påträffats en del markföroreningar. För att inte riskera att sprida dessa markföroreningar vidare rekommenderas täta lösningar. Om marken saneras eller nya proppunkter tas som visar att platsen är lämplig för infiltration kan dagvattenanläggningarna anläggas med öppen botten.

En del av byggnaden, mellan de två nya huskropparna, föreslås anläggas med grönt tak. Det rekommenderas att tjocka gröna tak används för att undvika underhåll som gödsling som i sin tur påverkar recipienten. Solna stad förordar tjocka gröna ögödslade tak. Det gröna taket kräver inte någon fördröjningsvolym då det gröna taket fördröjer regnvattnet på plats. Ett grönt tak med en mäktighet på över 15 centimeter kan fördröja och magasinera en nederbörd på ca 20 mm. Ytan beräknas därmed omhändertaga motsvarande volym som landar på det gröna taket.

Dagvattenutredningen har reviderats till granskning. Beskrivning kring föreslagna lösningar har förtydligats i planbeskrivningen. För att säkerställa andelen grön yta på längre sikt samt en god dagvattenhantering reglerar detaljplanen att marklov krävs för markåtgärder på kvartersmark som kan försämra markens genomsläpplighet. Exploator ansvarar för dagvattenåtgärder för kvartersmark, staden ansvarar för åtgärder för allmän plats. För att säkerställa genomförandet av dagvattenutredningens åtgärder, binds dagvattenutredningen till exploateringsantalet. Skötselplaner tas fram för respektive ansvarsområde efter antagande.

Hälsa och säkerhet

- **Buller**
Länsstyrelsen bedömer att föreslagen bebyggelsestruktur ger förhållandevis bra förutsättningar för att klara en god ljudmiljö. Länsstyrelsen anmärker dock på att det i bullerutredningen anges att det krävs tekniska lösningar i form av fasadhöga skärmar och ljudabsorbenter vid några balkonger i bebyggelsens hörn lägen. Länsstyrelsen anser att tekniska lösningar ska användas mycket

restriktivt vid framtagandet av nya detaljplaner. Länsstyrelsen anser att först efter att bebyggelsens placering och utformning prövats och motiverats kan tekniska lösningar vara godtagbara för några enstaka lägenheter. Länsstyrelsen påpekar att det i aktuellt förslag krävs tekniska lösningar för flera lägenheter. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver visa på planlösningar som klarar riktvärden i trafikbullerförordningen utan tekniska lösningar.

Förvaltningens kommentar: *Till granskning har bebyggelseförslaget omarbetats och bullerutredning reviderats. De täta räckan som fanns i samrådet har utgått, deras syfte var främst att uppfylla Solna stads mål om 50 dBA ekvivalent ljudnivå vid sovrum. Granskningsförslaget innehåller en bebyggelseutformning med burspråk på gavlarna som ger liv åt lokalgatans fasader. Den valda utformningen ger också, i kombination med de indragna balkonger, tysta rum.*

Beräkningarna visar att upp mot 66 dBA dygnsekvivalent ljudnivå beräknas vid fasader mot Huvudstagatan. På plan 14 och uppåt beräknas som högst 65 dBA. Riktvärdet för bostäder är 60 dBA (65 dBA för lägenheter om högst 35 m²). Om 60 dBA överskrids vid någon fasad ska minst hälften av bostadsrummen ha tillgång till en ljuddämpad sida där högst 55 dBA dygnsekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå beräknas.

Planlösningarna har planerats väl för att skapa en god ljudmiljö. I samtliga lägenheter vetter minst hälften av bostadsrummen mot ljuddämpad sida. Med föreslagen lägenhetsindelning innehålls trafikbullerförordningens riktvärden utan åtgärder för samtliga 80 lägenheter, antingen genom att högst 60 dBA dygnsekvivalent ljudnivå beräknas eller genom att minst hälften av bostadsrummen vetter mot ljuddämpad sida.

I samtliga lägenheter vetter minst hälften av bostadsrummen mot ljuddämpad sida. För 19 lägenheter som vetter mot Huvudstagatan på plan 11-13, ca 23 % av det totala antalet lägenheter, beräknas strax över 65 dBA. Här är målet att både sovrum och vardagsrum ska ha högst 55 dBA vid fasad. För de genomgående lägenheterna beräknas högst 55 dBA vid samtliga sovrum, dock inte för alla vardagsrum, det gäller totalt 15 lägenheter (18,5 %). I gavellägenheterna fås ljuddämpad sida vid vardagsrum och vid delar av fasaden till sovrummet som vetter mot den indragna balkongen. Boende har därmed vädringsmöjlighet i sovrummet. För de 2 gavellägenheterna på plan 16 som vetter mot Huvudstagatan fås ljuddämpad sida vid vardagsrummet men inte vid fasader till sovrummen, där strax över 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå beräknas.

- Markföroreningar

Länsstyrelsen anmärker på att inte hela planområdet undersökts avseende markföroreningar och inga undersökningar är gjorda på föroreningar i grundvattnet. I Länsstyrelsens register över potentiellt förorenade områden finns information om att det inom eller i nära anslutning till planområdet funnits en grafisk verksamhet. Med hänsyn till att det funnits en grafisk verksamhet på platsen och det inte går att utesluta förekomsten av flyktiga ämnen, anser Länsstyrelsen att kommunen inte visat på att marken kan göras lämpligt för sitt ändamål. Länsstyrelsen anser att kommunen till nästa skede behöver utreda risken för flyktiga ämnen inom denna del av planområdet och komma med förslag på eventuella åtgärder för sanering. Länsstyrelsen anmärker på att kommunen inte gjort någon bedömning om det finns föroreningar som lämnas kvar vid schakt som skulle kunna medföra en risk för människors hälsa. Länsstyrelsen påpekar att det i planbeskrivningen framgår att platsspecifika riktvärden behöver tas

fram eller att en enklare riskbedömning behöver göras för de massor som lämnas kvar på fastigheten. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver komplettera med detta innan detaljplanen antas för att visa på att marken blir lämplig för sitt ändamål. Länsstyrelsen anser att kommunen inte har visat att planförslaget inte ska utgöra någon risk för människors hälsa. Länsstyrelsen anser att kommunen inför nästa skede behöver utreda föroreningsituationen vidare och utföra de undersökningar som krävs för att visa att planförslaget blir lämpligt med hänsyn till människors hälsa.

Förvaltningens kommentar: Den miljötekniska utredningen har reviderats till granskning. Grundvatten har inte påträffats i varken den miljötekniska eller geotekniska undersökningen. Givet jordarterna och topografin bedöms den mättade vattentransporterande zonen vara mycket begränsad och förmodligen rinner eventuellt grundvatten i spricker och sänkor i bergövertytan. Garaget, vilket kommer att vara kvar, är ett stort dränage vilket ytterligare minskar den mättade zonen.

De genomsläppliga jordarna innebär även att eventuella föroreningar från den grafiska industrin troligen avgår genom de genomsläppliga jordarna och inte genom bottenplattan i andra byggnader. Detta eftersom betonghjälklag är mycket tätare än den omgivande jorden. Detta kan dock kontrolleras genom provtagning med ett porgasspett där jordluften pumpas upp och analyseras med avseende på klorerade lösningsmedel. Det skulle möjligtvis gå att kontrollera andra nuvarande byggnader för att se om de finns några halter i inomhusluften.

Syftet med den miljötekniska markundersökningen är att utreda föroreningsituationen inför den framtida ombyggnaden av huskroppen som idag hyser en vårdcentral och en nedlagd simhall. Övriga ytor inom planområdet undersöks inte eftersom de utgörs av befintliga byggnader vilka inte påverkas av förslaget.

Genomförd miljöteknisk undersökning visar att den provtagna fyllningen ställvis uppnår halter av de analyserade ämnen som överstiger respektive riktvärde för KM. De massor som provtagits har i huvudsak varit påförd fyllning så det finns ingen bestämd källa utan det är en diffus förorening som finns ställvis inom fastigheten. Vid exploatering bör man antingen anta att alla massor som hanteras är över KM eller så får beslut tas om provtagning i enhetsvolym före uttransport.

Då den nuvarande lågdelen rivs så kommer det underliggande garaget att lämnas kvar och fortsätta att användas. Det kommer att grävas bort en viss mängd massor för att ge plats för nya huskroppar, ledningsdragningar etcetera som kommer att köras iväg utanför området. Området är litet så inget kan antas sparas inom fastigheten. Dessa massor ska köras till en mottagare som har tillstånd att hantera förorenade massor. Kvar kommer att bli schaktbottnar som kommer att behöva kontrolleras mot de riktvärden som kommer att gälla för projektet.

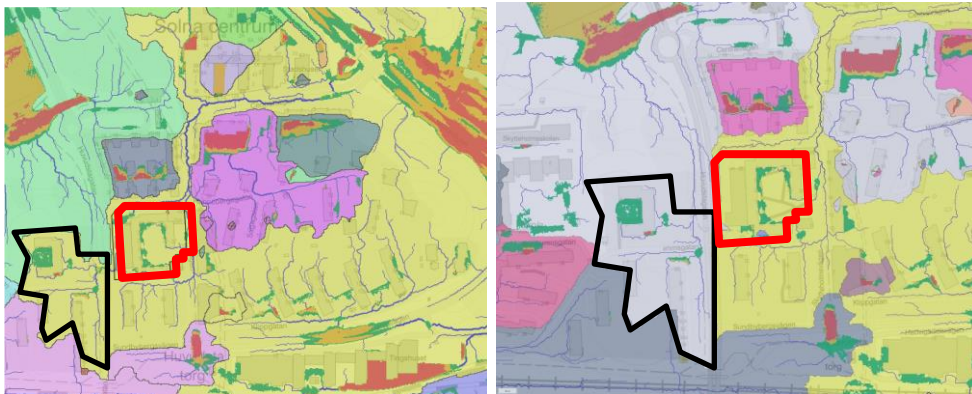
För att säkra att planförslaget inte ska utgöra någon risk för människors hälsa införs till granskning planbestämmelse a1 – Startbesked får inte ges för byggnadsverk förrän markföroreningar är avhjälpta eller skyddsåtgärder vidtagna så att marken blir lämplig för avsett ändamål. Dock får startbesked ges för saneringsåtgärder, marklov och rivningslov.

- Översvämningsrisk

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver visa på hur planområdet påverkas av ett 100-årsregn med klimatfaktor utifrån planerad bebyggelse, markhöjder och förändring av vägar, och att eventuella

riskreducerande åtgärder ska regleras i plankartan. Länsstyrelsen anser även att kommunen behöver visa på att förändringen i avrinning till följd av gångtunneln stängning inte påverkar omkringliggande bebyggelse och infrastruktur negativt. Länsstyrelsen lyfter fram att en tillrinning till planområdet via GC-tunneln under Huvudstagatan vid skyfall sker idag enligt dagvattenutredningen, och att förslaget innebär att vatten istället ska ledas till Skytteholms IP som ska användas som en skyfallsyta. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver visa på att Skytteholms IP kan ta om hand den vattenvolymen som avser ledas dit. Eftersom Skytteholms IP ligger utanför planområdet anser Länsstyrelsen att ifall kommunen planerar att använda sig utav denna typ av lösning behöver man säkerställa genomförbarheten genom avtal eller andra beslut.

Förvaltningens kommentar: *Dagvattenutredning innehåller en redovisning av planerad situation och beräknade flöden för 10-, 20- samt 100-årsregn med klimatkfaktor 1,25. Till granskning har utredningen kompletterats med modellerade avrinningsområden, lågpunkter och avrinningsstråk vid en nederbörd på 50 mm i planerad situation i SCALGO Live. SCALGO kan inte kolla på en specifik återkomsttid utan tittar endast på nederbörd i form av en vattenpelare. I detta fall valde man att utgå från 50 mm då SMHI:s mer strikta definition av skyfall är minst 50 mm på en timme. Detta går i linje med att man i analysen inte såg att situationen såg ut att förändras nämnvärt vid en högre vattenpelare.*

Modellerade avrinningsområden, lågpunkter och avrinningsstråk vid en nederbörd på 50 mm i befintlig situation t.v. och planerad situation t.h. i SCALGO Live. Turkosen 1 i rött. Område i svart rinner i dagsläget mot Turkosen 1 och GC-tunnel, och förväntas i planerad situation gå samman med avrinningsområdet till Skytteholmsparken.

I dagsläget rinner vatten ner mot Skytteholmsparken och Skytteholms IP, lågpunkt ligger vid en GC-tunnel strax söder om Skytteholms IP. Om GC-tunneln vid kv. Turkosen sätts igen så ökar avrinningsområdet till Skytteholms IP med ca 2 ha från 30 ha till 32 ha, vilket är en ökning på ca 7 %. Det ger ett tillkommande ökat flöde för ett klimatanpassat 100-årsregn ner mot Skytteholms IP på ca 920 l/s. Fördelen med att leda vattnet mot Skytteholms IP är att det minskar mängden vatten mot Solnavägen där det idag blir stående och det finns en risk att utryckningsfordon kan få svårt att komma fram om det blir stående vatten där.

Staden bedömer att den tillkommande avrinningen är marginell och innebär ingen risk för människors liv och hälsa, och påverkar inte framkomlighet. SCALGO-analysen inkluderar inte ledningsnät eller trummor, SCALGO kan endast utföra enklare skyfallsanalyser. I dagvattenutredningen ser man dock inte att en mer avancerad analys behövs med hänsyn till ovanstående beskrivning. Staden fortsätter utreda skyfallsåtgärder utanför planområdet vid Skytteholms IP.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

- Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)
Länsstyrelsen avråder i de flesta fall att använda konstgräsplaner eller planer med gummibeläggning som översvämningssytor på grund av problematik med skyfallsytan som är kopplad till mikroplaster. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning om att ytans lämplighet behöver ses över för hantering av tillkommande vattenmängder samt att en underhållsplan som tar hänsyn till mikroplaster behöver tas fram. Länsstyrelsen anser att kommunen bör redogöra för vem som har ansvar för dagvattenåtgärderna för såväl kvarters- som allmän platsmark. Länsstyrelsen instämmer även i att en skötselplan bör upprättas. Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen att från och med den 22 december 2021 gäller nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster varför uppgifterna om ekologisk status, kemisk status och miljö kvalitetsnormer (MKN) är inaktuella. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver visa hur planen påverkar möjligheten att följa samtliga miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.

Förvaltningens kommentar: *Dagvattenutredningen revideras med uppdaterad information för berörd vattenförekomst.*

Till granskning förtydligas ansvarsfördelning för hantering av dagvatten på kvarter- och allmän platsmark. Skötselplaner för respektives ansvarsområde tas fram efter antagande.

Staden fortsätter utreda skyfallsåtgärder utanför planområdet vid Skytteholms IP.

- Kulturmiljö
Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen ger uttryck för ett medvetet förhållningssätt vad gäller den nya volymens gestaltning. Länsstyrelsen ser positivt på ambitionen som syftar till att förslaget ska bidra till en god helhetsverkan mellan befintlig och ny bebyggelse. För att kunna försäkra att ambitionerna efterlevs anser Länsstyrelsen att detta bör regleras med utformningsbestämmelser på plankartan.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras. Staden har valt att reglera utformningen genom planbeskrivning och gestaltungsprogrammet, vilka knyts till exploateringsavtalet.*

Övriga synpunkter av betydelse för planens genomförbarhet:

- Biotopskydd
Länsstyrelsen konstaterar att en allé berörs av den planerade detaljplanen, och att åtgärder som påverkar en biotopskyddad allé är dispenspliktigt enligt 7 kap. 11§ MB. Länsstyrelsen vill informera kommunen om att en detaljplan ska fungera självständigt och det bör inte krävas en dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att genomföra en detaljplan (se MÖD dom i mål P 2285-17 respektive P 6691-18). Länsstyrelsen påpekar att om dispens från biotopskyddsbestämmelserna inte medges gäller skyddet för biotopen oberoende av vad en detaljplan medger för markanvändning, och om prövningen enligt 7 kap. 11§ MB visar att dispens inte är möjligt, kommer detaljplanen i den delen som berör allén inte vara

genomförbar. Länsstyrelsen anser att kommunen bör utforma planområdet så att allén kan bevaras, i andra hand bör kommunen i planbeskrivningen redogöra för varför det inte är möjligt att anpassa detaljplanen så att allén kan bevaras.

Förvaltningens kommentar: Längs med Huvudstagatan finns en allé som bedöms ha ett biotopskydd enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808). Allén påverkas av planförslaget och dispens har sökts hos Länsstyrelsen, som gett bifall med villkor (ärendebeteckning 521-20208-2022).

De 9 träd som behöver tas ned för genomförandet av detaljplanens bedöms inte ha höga naturvärden och är inte heller värdefulla för landskapsbilden eller kulturmiljön på sådant sätt som beskrivs i Naturvårdsverkets vägledning för biotoper.

Syftet med att avverka alléträden är att lämna plats för nybyggnad av bostadsbus vars fasad kommer ligga ca 1,5 meter från befintliga träd. Huvudstagatan planeras att göras om till stadsgata med gångbana och nyanlagd växtbädd med syfte att rena och fördröja gatans dagvatten. Som kompensation för avverkning av träden föreslås plantering av nya träd för att stärka den lokala gröna infrastrukturen. För ett långsiktigt perspektiv ska planteringen utformas så att de nyplanterade träden får goda förutsättningar för att de ska kunna vara friska på lång sikt och ha möjlighet att bli grova och gamla. Nya träd kommer återplanteras i en allé och trädradens läge anpassas till gatans nya sektion och kommer därför flyttas ca 2,5 meter västerut.

Solna centrum är ett stadsutvecklingsområde som översiktsplanen pekar ut för att bygga nya bostäder. För en effektiv användning av ytan mellan gata och befintliga bostadsbus inom aktuell fastighet måste fasadliv läggas i fastighetsgränsen. Träden har en del av kronan och rotsystemet inom fastighetsgränsen och kan därför inte sparas. Gatan ska minska från fyra till tre körfält och kompletteras med en trottoar vilket saknas idag. En tillgänglig och bred gång- och cykelväg anläggs för att förbättra möjligheterna för gång och cykel att ta sig till och över Huvudstagatan.

Det finns särskilda skäl att avverka de utpekade träden i allén eftersom det är av angeläget allmänt intresse att det byggs tätortsnära bostäder. Avverkning av alléträden bedöms heller inte motverka syftet med biotopskyddsbestämmelserna, då det i området finns ett flertal alléer bevarade av motsvarande naturvärde. Dispens har getts då Länsstyrelsen delar bedömning att det enskilda intresset av att bygga nya bostäder samt anlägga en gångväg väger över det allmänna intresset av att bevara aktuella alléträd.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Förvaltningens kommentar: Synpunkt noteras. En kompletterande undersökning av betydande miljöpåverkan kommer att samrådas med Länsstyrelsen under granskningskedet för att säkerställa att bedömningen är densamma givet de lagändringar som skett under planarbetets gång.

Lantmäteriet

Redovisning av hur befintliga planer påverkas

Lantmäteriet anmärker att det i planbeskrivningen framgår vilken befintlig detaljplan som finns inom planområdet, men att det även bör framgå vad som sker med gällande detaljplaner och eventuella fastighetsindelningsbestämmelser som berörs av planarbetet. Lantmäteriet påpekar att om föreslagen plan antas och vinner laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet men fortsätta gälla som tidigare utanför det aktuella planområdet. Lantmäteriet meddelar att det i den befintliga detaljplanen finns ett utfartsförbud mot Huvudstagatan som försvinner med den nya planen, och om intentionerna att utfartsförbudet ska bestå noterar Lantmäteriet att i vissa planer har liknande utformning lösts genom att kommunen har utökat planområdet med en remsa bestående av några meter allmän plats utanför utfartsförbudet eftersom utfartsförbudet endast får läggas mot allmänna platser som regleras i 4 kap. 9 § PBL.

Förvaltningens kommentar: *Planebeskrivningen förtydligas till granskning enligt Lantmäteriets synpunkter. Angående gällande planer ska gällande detaljplan fortsatt gälla för den del av kvarteret som inte ingår i den nya detaljplanen. Plankartans gräns utökas något till granskning och en bestämmelse om utfartsförbud mot Huvudstagatan återinförs.*

Servitut och ledningsrätt

Lantmäteriet noterar att det i planbeskrivningen står att servitut 0184–09/20.1 (ledningsrätt, vatten och avlopp) och 0184–09/20.3 (servitut för gångväg) behöver omprövas, rättigheterna är befintliga och lokaliserade inom u- och x-område. Lantmäteriet anser att planbeskrivningen bör kompletteras med informationen om hur rättigheterna kan komma att påverkas vid ett genomförande av detaljplanen. Konsekvenserna av en omprövning av rättigheterna bör enligt Lantmäteriet vara redovisade i planbeskrivningen, omprövningen görs i en lantmäteriförrättning.

Förvaltningens kommentar: *Planbeskrivningen förtydligas till granskning i enlighet med Lantmäteriets synpunkt.*

Redovisning av exploateringsavtal

Lantmäteriet noterar att det i planbeskrivningen står att exploateringsavtal ska tecknas mellan Solna Stad och exploatören. Lantmäteriet påpekar att när avsikten är att teckna exploateringsavtal ska kommunen enligt 4 kap. 33 § 3 st. 2 men. PBL redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen, och detta ska enligt 5 kap. 13 § PBL göras redan i samrådsskedet. Lantmäteriet konstaterar att lagstiftaren har avsett att exploatörens samtliga åtaganden ska redovisas på en översiktlig nivå, men där det ändå ska gå att bedöma vad åtagandena innebär. Lantmäteriet bedömer att handlingarna i dess nuvarande skick inte är tillräckligt tydliga och behöver därför kompletteras:

- vilka områden som avses för överlåtelse eller upplåtelse (helst redovisade på kartor)
- åtaganden om att betala eller inte kräva ersättningar
- tidplan för utbyggnad av de anläggningar som avtalet omfattar

- om exploatören ska ställa en säkerhet för åtaganden enligt avtalet

Lantmäteriet önskar även redovisning av konsekvenserna av ovanstående punkter. Lantmäteriet menar att eftersom redovisningen inte är så tydlig som krävs finns det inte någon möjlighet för Lantmäteriet att utföra sin lagstadgade uppgift att i samrådsskedet lämna råd i de fall avtalsinnehållet förefaller strida mot reglerna i 6 kap. 40–42 §§ PBL.

Förvaltningens kommentar: *Planbeskrivningen förtydligas till granskning i enlighet med Lantmäteriets yttrande.*

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (genom Miljö- och klimatenheten)

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget samrådsyttrande.

Trafikbuller – bedömning

Miljö- och klimatenheten bedömer att projektet trots sitt kraftigt trafikbullerexponerat läge – genom mycket god lägenhetsplanering och bra utformning av byggnaderna – lyckats planera för en god ljudmiljö för de framtida boende. Miljö- och klimatenheten anser att detta är föredömligt, och påpekar att en positiv effekt också är att befintliga bostadshus i kvarteret ges en mer bullerskyddad miljö.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkten noteras.*

Luftkvalitet – bedömning

Miljö- och klimatenheten bedömer att det är allvarligt att detaljplanen leder till halter av partiklar (PM10) strax under miljökvalitetsnormen (inom intervallet för den övre utvärderingströskeln för dygnsmedelvärde), och att miljökvalitetsmålen riktvärden för dygn och år överstigs. Miljö- och klimatenheten har noterat att WHO nyligen har skärpt sina riktvärden för luft med anledning av att hälsopåverkan har kunnat visas även vid halter under tidigare rekommenderade riktvärden.

Miljö- och klimatenheten anser att en planbestämmelse ska införas för att säkerställa att luftintag för ventilation placeras där luftkvaliteten är som bäst (antingen på tak eller på fasad som är bortvänd från Huvudstagatan). I övrigt anser Miljö- och klimatenheten att det är positivt även från luftkvalitetssynpunkt att placera sovrummen (och vardagsrum i den utsträckning det går) bortvända från Huvudstagatan. Miljö- och klimatenheten anser att när det gäller Solna stads åtaganden är gatuskötsel av stor betydelse för att sänka halterna av partiklar i gaturummens luftvolym, och ger exempel på dammbindning och vakuumsugning, som är några metoder som har prövats av exempelvis Stockholms stad.

Förvaltningens kommentar: *I samrådsbehandling finns redan en bestämmelse för friskluftsintag mot Huvudstagatan, vilken behålls till granskning. Angående gatuskötsel skickas synpunkten vidare till Tekniska förvaltningen som ansvarar för drift av allmän plats. Tekniska förvaltningen har svarat att om det finns behov av att utöka dammbindning (som idag tillämpas på t ex Frösundaleden och Råsundavägen) till andra gator så finns den*

möjligheten. Tekniska förvaltningen tror dock på minskad biltrafik och minskade utsläpp på sikt för berört stråk, varpå åtgärden kan vänta tills behoven tydligt uppstått.

Naturvärden, biologisk mångfald, spridningsvägar – bedömning

Miljö- och klimatenheten instämmer i NVI:ns bedömningar samt förslag till kompensationsåtgärder. Miljö- och klimatenheten bedömer att det skulle ge särskilt stor naturvårdsnytta och kompensationsverkan att flytta den solitära linden. Miljö- och klimatenheten anser att flytta allélindarna (som är betydligt yngre) även skulle vara en lämplig och bra kompensationsåtgärd. Miljö- och klimatenheten anser att flytt av träd bör utredas i det fortsatta planarbetet.

Förvaltningens kommentar: *Till granskning har en utredning kring trädflytt tagits fram. Träden (alléträden och den solitära linden) bedöms inte lämpliga att flytta med hänsyn till deras läge och skick. Träden står utsatt placerade i närheten av hårdgjorda ytor från två håll där avståndet för vissa träd endast är drygt en meter till väg eller parkering. Den solitära linden har endast ca 70 cm till parkeringen. Närheten till hårdgjorda ytor kan innebära skador på rötterna och det innebär också att marken är kompakterad kring träden vilket får följden att rötterna kan ha svårt att breda ut sig och få tillgång till vatten och syre. De hårdgjorda ytorna gör även att regnvatten rinner bort från träden utan att komma dem till godo. Närheten till vägen har även medfört ett behov av utrymmesbeskränning från vägen vilket skapat sår i träden.*

Istället för att flytta träden rekommenderas att plantera nya träd med en god kronstruktur där möjligheten finns att med kontinuerlig och tidig uppbyggnadsbeskränning för att skapa långsiktiga och välmående träd. Dessa nya träd kan ges optimala förutsättningar vad gäller växtbädd och utrymme för rötter samt skydd mot stamskador.

För att kompensera för de träd som avverkas och förstärka naturmiljön i området föreslås återplantering av allé och nya träd. Föreslagna kompensationsåtgärder säkerställs i exploateringsavtalet.

Dagvatten- och skyfallshantering – bedömning

Miljö- och klimatenheten anser att lösningarna för dagvattenhantering bedöms följa Solna stads strategi för hållbar dagvattenhantering på ett bra sätt, dagvattenutredningen redovisar utrymmesbehov och lösningsförslag för att möjliggöra renande fördröjning av 20 millimeter nederbörd för hela omvandlingsområdet. Miljö- och klimatenheten anser att det är tillfredsställande att lösningsförslag för renande fördröjning av trafikdagvattnet från Huvudstagatan har beskrivits, och att förslagen inkluderar det befintliga punkthuset. I det fortsatta planarbetet är det enligt Miljö- och klimatenheten viktigt att säkerställa det utrymme som krävs för en god dagvattenhantering i enlighet med dagvattenutredningen. Miljö- och klimatenheten anser att lösningar i skyfallsfrågan bör studeras närmare i det fortsatta planarbetet, för att säkerställa att vattennivån vid södra torget inte blir så hög att byggnaden skadas, eller att andra allvarliga konsekvenser uppstår, i det sammanhanget är det avgörande hur nivåsättningen för mark, byggnader och anläggningar görs.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkter noteras. Stadens dagvattenstrategi ska så långt som möjligt implementeras i detaljplanen. Föreslagna åtgärder i dagvattenutredningen för att säkerställa att dagvattnet hanteras på ett hållbart sätt enligt dagvattenstrategin som tagits fram till detaljplanen ska kopplas till kommande exploateringsavtal för att säkerställa genomförandet av åtgärderna.*

I framtida situation bör den planerade innegården ges en lutning mot det norra torget, med höjdpunkt i söder, för att skapa sekundära avrinningsvägar norrut. Det södra torget har i sin utformning bildat ett instängt område. För att inte riskera stående vatten längs med byggnadernas fasader bör all ytavrinnande dagvatten undvikas att avleda mot eller i närheten av detta område. Det södra torget får gröna ytor med buskar och mindre träd. Torgets nivå anpassas till busens golvhöjder som ligger ca en halvmeter under Skytteholmsvägen. I förslaget ska dagvatten från torget ledas ner i planteringsytorna på det södra torget, där även skelettjord ska anordnas. Trädgropens djup, utbredning och jordkvalitet ska utformas med hänsyn till underliggande bjälklag.

Mark och grundvatten – bedömning

Miljö- och klimatenheten bedömer i samråd med miljöskyddsmyndigheten att föroreningsituationen inte hindrar ett genomförande av detaljplanen. Miljö- och klimatenheten anser att om de generella riktvärdena för KM, som gäller för bostäder, av projektet inte bedöms som rimliga åtgärdsåtgärder för planområdet rekommenderas att platsspecifika riktvärden tas fram. Miljö- och klimatenheten vill särskilt förtydliga att de generella riktvärdena för mindre känslig markanvändning (MKM) inte ska tillämpas för mark med bostadsanvändning.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras. Den miljötekniska utredningen har reviderats till granskning. Vid exploatering får beslut tas om platsspecifika riktvärden ska tas fram eller om känslig markanvändning (KM) ska tillämpas för de jordmassor som lämnas kvar. Riktvärden för känslig markanvändning (KM) bedöms vara lämpliga bedömningsgrunder för planerad användning (bostäder). Då garaget ska finnas kvar och de nya buskropparna främst kommer att uppföras på idag tomma ytor, och ytskikten kommer att vara hårdgjorda eller påförd gräsyta skiljer sig förutsättningarna från de som gäller för KM. Det kan därför vara lämpligt att ta fram platsspecifika riktvärden för att minimera uttransport av massor.*

Genomförd miljöteknisk undersökning visar att den provtagna fyllningen ställvis uppnår halter av de analyserade ämnen som överstiger respektive riktvärde för KM. De massor som provtagits har i huvudsak varit påförd fyllning så det finns ingen bestämd källa utan det är en diffus förorening som finns ställvis inom fastigheten. Vid exploatering bör man antingen anta att alla massor som hanteras är över KM eller så får beslut tas om provtagning i enhetsvolym före uttransport.

Hållbart byggande – bedömning

Miljö- och klimatenheten ser positivt på hur projektet har visat att en god ljudmiljö kan skapas för de kommande boende, samt att projektet i tidigt skede har påbörjat arbetet med ett projektspecifikt miljöprogram.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras.*

Norrenergi

Norrenergi har befintliga ledningar med värme till de berörda fastigheterna, både från Huvudstagatan via gångtunneln och från Skytteholmsvägen. Norrenergi informerar om att det även finns ledningar med fjärrkyla i direkt anslutning till fastigheten. Norrenergi förutsätter att befintliga ledningar beaktas i detaljplanearbetet.

Norrenergi informerar om att ifall ledningarna behöver flyttas för att möjliggöra byggnation enligt det aktuella planförslaget bekostas omläggning av de befintliga ledningarna av exploatören, och vid eventuell omläggning skall väderförhållande och urkopplingstider beaktas, så att kringliggande kunder ej drabbas mer än nödvändigt.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkter noteras. Eventuell ledningsflytt bekostas av exploatör.*

Region Stockholm

Region Stockholm uppmärksammar att detaljplanen ligger i närheten av tunnelbanans blå linje och därmed kan påverkas av stomljud från denna. Region Stockholm anser att bullerutredningen behöver kompletteras med stomljud från tunnelbanan till granskningsskedet. Trafikförvaltningen rekommenderar att det nya riktvärdet från Trafikverket för stomljud om 32 dBA maximal ljudnivå med tidsvägning FAST används, och meddelar att Trafikförvaltningen kan bistå med gällande underlag.

Region Stockholm informerar om vad som behöver ske innan byggnation som påverkar kollektivtrafiken påbörjas.

Förvaltningens kommentar: *Den förändring detaljplanen medger i planområdet närmast tunnelbanan bedöms inte påverka kollektivtrafiken. Syftet med planläggningen av byggnaden i korsningen Skytteholmsvägen/Hannebergsgatan är att bekräfta uppförd byggnad samt att möjliggöra större flexibilitet av användningen av befintliga lokaler i bottenplanen.*

Till granskning kompletteras bullerutredningen med vibratorer, i enlighet med Region Stockholms yttrande.

Solna Vatten

Solna Vatten har befintliga ledningar för vatten och dagvatten i konflikt med planerad bebyggelse inom detaljplaneområdet. Solna vatten meddelar att planerad bebyggelse måste justeras så att den inte är i konflikt med Solna Vattens ledningar, alternativt behöver ledningarna flyttas till nytt läge. Solna Vatten meddelar att i det fall ledningarna flyttas måste gångtunneln under Huvudstagatan, eller det som blir kvar av den utformas så att ledningarna kan passera och vara åtkomliga för framtida reparationer och utbyte. Solna vatten informerar vidare om befintliga serviser där funktionen behöver lösas som exploatören behöver visa att är genomförbart Solna Vatten meddelar att inga nya huvudledningar kommer dras fram, spillvattenledning finns endast i Skytteholmsvägen och att ny bebyggelse ska anslutas till befintligt ledningsnät för VA.

Solna vatten framför att exploatören i fall av ledningsflytt måste utreda att en flytt av ledningarna är möjlig att genomföra, att det finns utrymme att flytta dem till och att de fortfarande är åtkomliga, ledningens ytterkant måste vara minst två meter från byggnad. Solna Vatten meddelar att sådan flytt ska ske på

bekostnad av exploatören och att ett avtal mellan exploatören och Solna Vatten AB gällande ledningsflytt måste tecknas innan planen kan antas.

Solna Vatten informerar att exploatören måste visa att det är genomförbart att ansluta spillvattnet från fastigheten mot Skytteholmsvägen och att ett avtal mellan exploatören och Solna Vatten AB gällande anslutning av spillvatten mot Skytteholmsvägen måste tecknas innan planen kan antas.

Träd samt anläggningar för omhändertagande av dagvatten (tex skelettjordar, växtbäddar och avsättningsmagasin) får inte placeras över VA-ledningar eller så att åtkomsten till VA-ledningarna begränsas, de får heller inte riskera att orsaka någon skada på VA-ledningarna informerar Solna vatten. Vidare meddelar Solna vatten att inte heller cykelställ, fasta bänkar, murar mm får placeras så att åtkomsten till Solna Vattens ledningar försvåras och att beläggning på gator och torg måste vara sådan att den är lätt att återställa efter ingrepp. Solna vatten skriver att vid justering av marknivå måste hänsyn tas till befintliga ledningar så att de varken hamnar för djupt eller för grunt.

Förvaltningens kommentar: Synpunkt noteras. Eventuell ledningsflytt bekostas av exploatör. Ett avtal mellan Solna Vatten och exploatör ska tecknas innan planen antas.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI påpekar att geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras och erosion ska klarläggas i planskedet i enlighet med 2 kap. 4–5 § i PBL, enligt plan- och bygglagen ska, vid planläggning, hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion.

SGI noterar att det i den geotekniska undersökningen inte bedöms finnas stabilitetsproblematik på fastigheten. SGI har inga invändningar mot denna bedömning och har heller inga övriga frågor eller synpunkter på planförslaget.

Förvaltningens kommentar: Synpunkt noteras.

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

Storstockholms brandförsvaret (SSBF) lämnar ett yttrande som behandlar hantering av olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsatser.

Hantering av olycksrisker

Med hänsyn till transport av farligt gods (väg/järnväg), riskfylld verksamhet samt spårbunden trafik och urspårningsrisk har SSBF utifrån en riskidentifiering inte hittat några riskkällor i närheten till aktuellt planområde som bedöms kunna medföra förhöjda risknivåer.

Möjlighet till räddningsinsatser

SSBF anser att framkomlighet, tillgänglighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen.

Framkomlighet/tillgänglighet

SSBF anser att i samband med släckinsats måste framkomlighet till byggnader för SSBF:s räddningsfordon beaktas, enligt Boverkets byggregler bör avståndet mellan körbar väg och byggnadens angreppspunkt för räddningsinsats inte överstiga 50 meter. Med angreppspunkt för räddningsinsats menar SSBF entréer/tillträdesvägar till byggnadens olika delar, och skriver att detta i grunden är en projekteringsfråga, men bör möjliggöras i plan. SSBF skriver att det ibland behöver upprättas så kallade räddningsvägar för att räddningstjänstens fordon ska kunna nå fram till byggnader.

Förvaltningens kommentar: *Under programbehandlingsprojektering har det säkerställts att det finns körbara vägar i tillräcklig omfattning för att säkerställa att angreppspunkt kan nås inom 50 meter.*

Underjordiskt garage

SSBF skriver att om ett garage etableras under jord inom området bör hänsyn tas till om garagetaket avses vara körbart för tyngre räddningsfordon. Med hänsyn till garagets placering kan det enligt SSBF bli nödvändigt att garaget är körbart för att framkomlighet till bebyggelsen ska vara fullgod. SSBF skriver att om garaget inte avses vara körbart, och framkomlighet ändå kan tillgodoses, krävs att detta markeras – antingen genom tydlig skyltning alternativt att räddningsfordon hindras att köra över garaget.

Förvaltningens kommentar: *Det underjordiska garaget är befintligt, och är idag överbyggt med en lågdel. Detaljplanen medför att lågdelen ersätts av en överbyggd gård som nås via trappor, varpå garagets tak inte är körbart. Innergården är inte tillgänglig för fordon.*

Stegutrymning

Enligt tillgängligt underlag bedömer SSBF det som troligt att räddningstjänstens utrustning kommer nyttjas vid alternativ utrymning från den planerade bebyggelsen. SSBF anser i så fall att det i planprocessen säkerställas att framkomlighet och åtkomlighet för SSBF:s stegutrustning är möjlig, vilket även kräver att uppställningsplatser för höjdfordon eller bärbara stegar anordnas.

SSBF vill tydliggöra att vägledningsdokument i sin helhet, utan avsteg, ska uppfyllas om SSBF ska tillgodoräknas som alternativ utrymningsväg. SSBF vill dock framhäva att utrymning utan räddningstjänstens hjälp, exempelvis genom implementering av Tr2-trapphus, är att föredra.

SSBF noterar särskilt att tillhandahållet underlag redovisar uppställningsplatser för bärbar stege på den upphöjda gården. SSBF vill vara tydlig med att utrymning med bärbar stege ställer särskilda krav på utformningen.

SSBF vill även förtydliga att släckbilen, som är utrustad med den bärbara utskjutsstegen, åker till larmadressen, som normalt är trapphusets entré mot gatan. SSBF skriver att om vissa lägenheter enbart är enkelsidiga, t ex med fönster/balkong mot gård, innebär det att avståndet från uppställningsplatsen för räddningsfordon (larmadressen) till uppställningsplats för bärbar stege riskerar att överstiga 50 m. Det är även svårt för SSBF:s personal att lokalisera nödställda om fönster/balkonger, varifrån stegutrymning förväntas ske, är placerade ut med fasader som inte vetter direkt mot larmadressen.

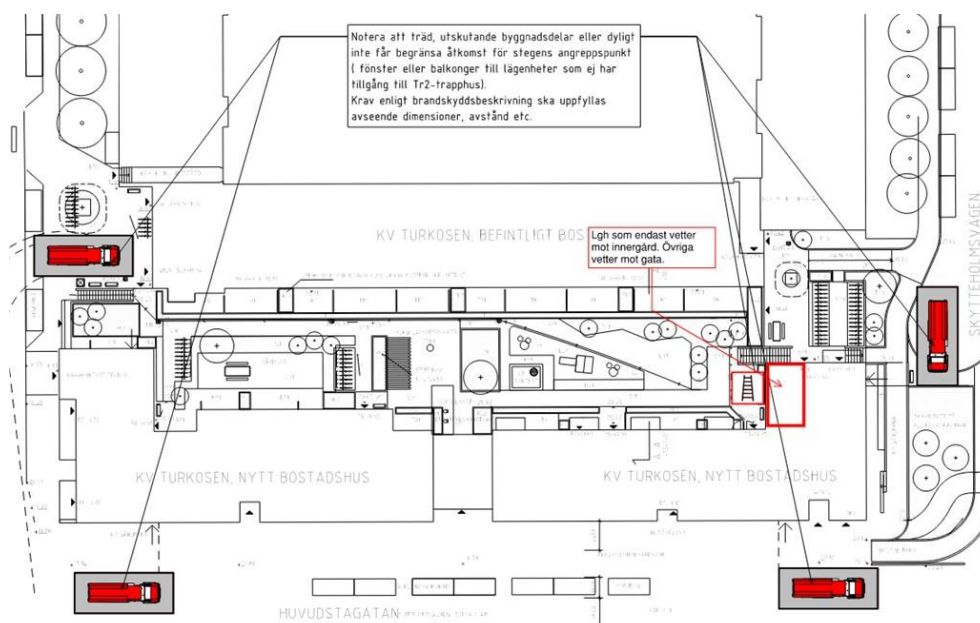
SSBF noterar att gården endast verkar vara nåbar via trappor vilket riskerar att fördröja och försvåra en räddningsinsats. Utrymning med bärbar stege i allmänhet, och från gårdar i synnerhet, är enligt SSBF:s erfarenhet förknippade med problem.

SSBF:s erfarenhet är att utrymning med höjdfordon från det allmänna gatunätet utgör en väsentligt mer robust utrymningsstrategi jämfört med uppställningsplatser för bärbar stege på fastighetens gård. Uppställningsplatser på gårdar projekteras ofta med snäva marginaler och liten flexibilitet, menar SSBF, och menar att på grund av detta är denna utformning sällan gångbar över tid. Den ursprungliga utformningen byggs med tiden ofta bort och gårdens användning ändras, brister i underhåll av uppställningsplatser, hindrande växtlighet och bristfällig snöröjning är enligt SSBF:s erfarenhet vanligt förekommande.

SSBF informerar att de bärbara stegarna är tunga (80 kg) och otympliga och det krävs minst två personer för att bära och resa stegen, vägen mellan uppställningsplatsen för räddningstjänstens fordon och uppställningsplatsen för den bärbara stegen måste anpassas så att den möjliggör en effektiv insats. SSBF anser att vägen fram till uppställningsplatsen för den bärbara stegen ska vara lättframkomlig och rak eller med sådan svängradie att den bärbara stegen enkelt kan bäras. Vidare, skriver SSBF att stegen inte ska behöva bäras exempelvis genom dörrar/grindar, uppför branta backar/långa trappor eller lyftas över hinder så som staket och murar.

SSBF anser att tydlig skyltning av uppställningsplatsen för stegen ska anordnas, hinder ska undanröjas och framkomligheten för räddningstjänstens fordon ska anordnas så att stegen inte behöver bäras längre än 50 m. SSBF skriver att detta i grunden är en projekteringsfråga, men den bör möjliggöras i plan.

Förvaltningens kommentar: Utrymning via Tr2-trapphus tillämpas för de centrala trapphusen (Th2 & 3) medan de yttersta trapphusen i respektive huskropp (Th1 och 4) utrymmer sekundärt med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning.

Föreslagna uppställningsplatser, 5x12 m.

Endast en typ av lägenhet i utkanten av innergården vetter på sådant sätt att bärbar stegen behöver nyttjas. Övriga lägenheter kan nås av räddningstjänstens stegbil från gata. Lägenhetstypen som utrymmer med hjälp av räddningstjänstens bärbara stegen är placerad i utkanten av innergården och på så sätt har det planerats för att underlätta och förkorta avstånd vid en eventuell insats. Förbättrande åtgärder för en insats har projekterats för under programhandlingskedet då trappan till innergård har sett till att utföras bred samt att denna har placerats i direkt anslutning till uppställningsplatsen. Ingen grind eller dylikt kommer heller finnas inom gångvägen fram till uppställningsplatsen för bärbar stegen. Trappan har inte heller bedömts vara lång eller brant. Framöver i kommande detaljprojektering ska det säkerställas att skyltning blir tydlig samt att tillräcklig information finns för räddningstjänsten. Ett förslag kan vara att ta fram ett insatskort som finns vid larmadressen där uppställningsplatser redovisas.

Utredning av hur ny bebyggelse påverkar utrymningsmöjligheter för befintlig bebyggelse

SSBF bedömer att det inom ramen för planarbetet bör utredas om planerade byggnader påverkar möjligheterna att utrymma berörda och omkringliggande fastigheter, detta gäller särskilt den befintliga flerbostadsbebyggelsen på fastigheten Turkosen 1. SSBF skriver att byggnaderna kan ha dimensionerats under förutsättning att utrymning ska ske via räddningstjänstens stegutrustning, då denna lösning är den absolut vanligaste för bostadslägenheter upp till åtta våningar. SSBF anser att detta gör att räddningstjänstens stegutrustning måste ha plats för uppställning och kunna komma åt samtliga delar av en byggnad som är projekterad på detta vis. Om aktuell detaljplan kan ha inverkan på exempelvis möjligheten att ställa upp räddningstjänstens stegutrustning måste utrymningsmöjligheterna utredas vidare i planarbetet och säkerställas enligt SSBF.

Förvaltningens kommentar: *I befintligt läge finns det bebyggelse med vårdcentral, simhall etc. (vilka planeras rivas) som är placerade där de nya husen har planerats att byggas. Således är området i dagsläget inte tillgängligt för räddningstjänsten, och ny bebyggelse kommer medföra samma tillgänglighet som i befintligt läge. Utifrån att det finns befintlig bebyggelse i aktuellt område ska tillgången till brandvatten vara kontrollerad och säkerställd i tidigare skede, och bör således inte ligga på projektet att säkerställa. Framöver i projektering kan dock detta kontrolleras för att kunna fatta vidare beslut om hur det ska hanteras om det anses vara bristfälligt.*

Brandvatten

Vid planering av ny bebyggelse behöver hänsyn tas till tillgång av brandvatten, utifrån SSBF:s underlag ser det ut som att brandpostsystemet i området är glest. SSBF anser följaktligen att behovet av nya brandposter i området bör ses över i samråd med förvaltaren av brandpostnätet. För ett konventionellt brandpostsystem rekommenderar SSBF ett avstånd om 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon, dvs. 150 meter mellan två brandposter.

Förvaltningens kommentar: *Utifrån att det finns befintlig bebyggelse i aktuellt område ska tillgången till brandvatten vara kontrollerad och säkerställd i tidigare skede, och kommer kontrolleras i projekteringen. Framöver i projektering kan dock detta kontrolleras för att kunna fatta vidare beslut om hur det ska hanteras om det anses vara bristfälligt.*

Övrigt

SSBF rekommenderar fortsatt samverkan kring frågorna om det finns osäkerhet i hur ovanstående yttrande ska beaktas i resterande del av planprocessen.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras.*

Trafikverket

Trafikverket yttrar sig i egenskap av ansvarig myndighet för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv. Trafikverket är verksamhetsutövare och anläggningsägare för Mäljarbanan och påpekar att planförslaget ligger cirka 160–170 meter från järnvägens spårmit. Trafikverket och Solna stad har en pågående dialog i samband med framtagande av järnvägsplan sträcka Huvudsta – Duvbo och detaljplan för Mäljarbanan. Trafikverket noterat att det i planbeskrivningen för Turkosen 1 m.fl. lyfts att planen skapar förutsättningar att utveckla Huvudstagan till en stadsgata med trottoar längs med den nya bebyggelsen. Trafikverket ser det som önskvärt med en vidare dialog och samordning för att möjliggöra respektive parts åtgärder i området vid händelse av vidare utveckling av stråk som angränsar till Mäljarbanans plan- och genomförandeområde. Trafikverket meddelar att de kommer att vara verksamma i området under detaljplanens förväntade genomförandetid, vilket kan medföra ökad trafik i området och behov av samordning.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras.*

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall meddelar att de har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell detaljplan. Vattenfall meddelar att det finns en del kapacitet i befintlig nätstation och troligtvis kommer det räcka till kommande BTA. Vattenfall bedömer att befintliga 0,4 kV kablar inom fastigheten påverkas och kommer behöva flyttas, och lämnar information om vad som gäller kring eventuell flytt/förändring av befintliga anläggningar.

Förvaltningens kommentar: *Synpunkt noteras. Eventuell ledningsflytt bekostas av exploitör.*

Hyresgästföreningen Solna

Hyresgästföreningen Solna anser att det är logiskt att trafikfrågorna beaktas med tanke på att det planerade husbeståndet omges av trafikerade vägar på ömse sidor, vilket medför att trafiksituationen och miljön blir föremål för särskilt intresse. Hyresgästföreningen anser att eftersom vårdcentralen (primärvården) får nya lokaler inom kvarteret och kommer att besökas av många, i synnerhet äldre och sköra personer som har svårigheter att röra sig och att vara uppmärksamma i trafiken, är det viktigt att man utreder och bedömer trafikmiljön i detta sammanhang. Hyresgästföreningen anser att

trafikmiljön måste ta höjd för en successiv trafikutveckling då ett område med planerad stadskaraktär efterhand kommer att få affärer, butiker och kontor och därför utveckla ett mer permanent flöde av gående människor och biltrafikanter i en trafikerad kontext. Hyresgästföreningen menar att detaljplanens centrala läge och goda kommunikationsmöjligheter innebär att vägar och stråk för människor som utnyttjar dessa offentliga färdmedel måste beredas och planläggas så att förflyttningarna till stationer och hållplatser är säkra och bekvämt placerade för alla sorters människor. Vidare anser Hyresgästföreningen att i och med den tilltagande utvecklingen av elfordon är det nödvändigt att man i samband med den nya bebyggelsen också utvecklar det el-drivna samhället och gör utvecklingen bekvämare för den kommande elbils-åldern med fler elstolpar i närheten av parkeringsplatserna.

Vidare anmärker Hyresgästföreningen på att inflyttning av nya boenden också innebär ett tillskott av barn i skolåldern, och anser att det är viktigt att man planerar trygga skolvägar och säkra övergångar över passerande vägar så att skolbarn utan risker kan förflytta sig till sin närbelägna skola. Hyresgästföreningen stödjer tanken på att utveckla en ny stadsmiljö vid Huvudstagatan med trottoar utefter den nya bebyggelsen och lokaler i bottenvåningen.

Hyresgästföreningen anser att detaljplanen visar på ambitionen att värna om miljöhållbarhet och hälsohållbarhet för befolkningen, men att det kräver en del insatser bl. a. att man utreder en ökad tendens av föroreningar i luft, buller från ökad trafik och en ökad mobilitet genom ökad mängd människor som bosätter sig i kommunen.

Vidare konstaterar Hyresgästföreningen att planområdet är fattigt på naturligt gröna områden, och att förtätningen med de planerade bostadshusen inte kommer att göra någon åverkan på gröna ytor eftersom den planerade huskroppen kommer att sträcka sig utefter Huvudstagatan där omgivande ytor mer eller mindre saknar gröna ytor.

Hyresgästföreningen påpekar att den gamla bostadslängan som ligger innanför den planerade huslängan utmed Huvudstagatan kommer att skymmas genom det planerade bygget och få ändrade ljusförhållanden vilket kan påverka de boende negativt och skapa missnöje och kritik från dessa.

Hyresgästföreningen är angelägen om att man bygger hyreslägenheter och utvecklar den kommunala allmännyttan. Hyresgästföreningen vill se en ökning av hyresrätter, gärna mindre lägenheter där unga människor har råd att bo och få möjlighet att forma sitt eget liv och uppleva det rika och utvecklande liv som det innebär att ha ett eget boende med ett eget kontrakt.

Förvaltningens kommentar: Synpunkter noteras.

För att möta och understödja omställningen till elbilar och laddhybrider med lägre klimatpåverkan än andra fordon ställs krav i stadens parkeringsnormen om att parkeringsgarage för bilar ska förses med laddningsmöjligheter. Minst 50 procent av alla bilparkeringsplatser för både bostäder och verksamheter ska vara utrustade med laddningsmöjlighet för bil. Samtliga platser ska dock vara förberedda för framtida laddningsmöjligheter (kanalisation, utrymme och kapacitet i elcentral). Till granskning har

ett E-område (transformatorstation) tillkommit i planen för att säkra kapacitet för tillkommande byggnader och laddplatser.

Till granskning har trafikutredningen kompletterats med ett avsnitt som utreder mobilitet kring vårdcentralens nya läge inom kvarteret. Användning av lokalerna som vårdcentral är mycket lämplig med avseende på resande och trafik. Bebyggelsen i närområdet är tät vilket gör vårdcentralen enkel att nå från bostaden till fots och med cykel för många besökande. Avståndet till Solna centrums buss-station och t-bana är ca 200 meter vilket ger anställda mycket goda möjligheter att resa kollektivt, med infartsparkering för bil när så aktuellt.

Vid Skytteholmsvägen 39A och B finns idag tre parkeringsplatser för rörelsehindrade inom 25 m från de två entréerna. En plats ligger på Turkosens fastighetsmark och två platser finns på gatumark alldeles utanför porten till Skytteholmsvägen 39B.

Cykelparkering för besökare skapas bl.a. på Skytteholmsvägen och finns på Turkosens gård. Ett mindre antal långsgående p-platser för cykel anläggs på trottoar på östra sidan om kvarteret.

Totalt finns ungefär 50 bilplatser på lokalgator inom 160 m från entréerna.

Lokalerna är befintliga och har varit föremål för tidigare bygglöv med sedvanlig bedömning av parkeringstal. Ändringen av användning från kontor till vårdcentral förväntas minska personaltätheten. Vid kontorslandskap är personaltätheten per kvm betydligt högre än i en vårdcentral. Bil- och cykelparkering för anställda föreslås därför hanteras i befintligt garage och cykelparkeringar i fastigheten.

Omdaning av Huvudstagatan och av kvarteret Turkosen innebär att trottoar och cykelbanor, befintliga och tillkommande, omdanas. Lösningarna för Huvudstagatan, Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen håller god standard och ger en tillfredställande trafikmiljö. Utbyggnaden av Turkosen 1 bedöms bidra till en attraktivare stadsmiljö där Huvudstagatan och även Skytteholmsvägen blir bättre platser för rörelse till fots och vistelse, med genare gångstråk till den planerade nya pendeltågsstationen.

Bebyggelsen i området runt kv. Turkosen utgörs av förhållandevis storskaliga lamellbus. Att uppföra ytterligare höga hus inom kvarteret bedöms som möjligt sett till områdets övergripande karaktär. Dock får det konsekvenser ur ett stadsbildsperspektiv på grund av att de nya volymerna skymmer bakomliggande ursprungliga kv. Turkosens lägre fasad mot väster och upplevelsen av kvarteret förändras. Utblickar från och mot kvarteret byggs delvis igen. De vinkelställda byggnadsvolymer i hörnen förstärker upplevelsen av att det ursprungliga kvarteret byggs för, minskar utblickar och reducerar dagsljusinsläpp till lägenheterna. Volymerna har bearbetats i flera omgångar för att den nya bebyggelsen ska förhålla sig så respektfullt som möjligt till den befintliga. Upplevelsen av kvarterets volym och karaktär bevaras i högsta utsträckning om man låter den ursprungliga byggnadsvolymer stå så fri som möjligt utan att byggas emot. Att dela upp tillbyggnaden i två volymer istället för en lång byggnad, bedöms som positivt liksom att man kan se in på gården mellan husen och få utblick från husen genom öppningen.

De nya husen placeras i fastighetsgräns för att ge det största möjliga avstånd till befintlig bebyggelse inom befintlig fastighet, samtidigt som en stadsmässig gata möter bebyggelsen. De nya entrétorgen och den uppbyggda gården tillför grönska till ett kvarter som idag är fattigt på gröna områden.

Förslaget innehåller lägenheter av blandade storlekar, varav minst 25 % ska vara 4or eller större enligt principöverenskommelse.

Remissinstanser som inte har någon erinran mot planen:

- Stockholm Exergi
- Tekniska nämnden
- Swedavia
- Svenska kraftnät

Remissinstanser som inte har svarat på remissen:

- Polismyndigheten Region Stockholm
- Norrvatten
- Telia Sonera Skanova
- Stockholm gas
- Stokab
- Telenor
- FTI AB, förpacknings- och tidningsinsamlingen
- Rådet för funktionshinderfrågor (RFF)
- Barn- och förskolenämnden
- Kommunstyrelsen
- Kultur- och fritidsnämnden
- Omvårdnadsnämnden
- Skolnämnden
- Socialnämnden
- Fullmäktigegrupperna: m, s, l, v, mp, kd, c, sd
- Naturskyddsföreningen Solna-Sundbyberg
- Fastighetsägarföreningen

Sakägare enligt fastighetsförteckningen och boende

B-W.H.

B-W.H. är boende i kvarteret Turkosen och lämnar synpunkter emot nybyggnation vid kvarteret Turkosen. Nedan följer B-W.H:s motiveringar och argument att nybyggnation ej bör, eller skall, upprättas.

Nuvarande bekvämlighet för äldre och handikappade

B-W.H. anser att nuvarande bekvämlighet för äldre och handikappade försämras, då det i nuläget både ligger hemtjänst och vårdcentral nära beläget de med behov av detta, med bara en hissferds avstånd. B-W.H. menar att vid händelse att denna bekvämlighet för dessa äldre och i vissa fall sköra, skulle försvinna så står de inför många problematiska val, val som kunde undvikas genom att bo just där de bor nu. Att behöva ta sig längre sträckor kan vara svårt för dessa människor, samt i vissa fall innebära risk för skada, menar B-W.H.

detta speciellt under vintertid då Solna ofta har ett mer än undermåligt vinterunderhåll av vägar för gångtrafikanter.

B-W.H. tillägger att den planerade rivningen av badhuset kommer att få onda ögat från många i den direkta närheten, som nyttjar badhuset flitigt, detta gäller både de äldre samt de yngre som med sina föräldrar frekvent besöker badet. B-W.H. menar att detta länge har varit en av Turkosens populäraste "attraktioner". B-W.H. föreslår kompromisser av ovanstående; se över möjligheten att behålla badhuset där det är, samt även vårdcentral. B-W.H. föreslår att planerade LSS-bostäder istället placeras i Signalistens gamla kontor i fastigheten för att behålla tryggheten för våra äldre.

Förvaltningens kommentar: *Det bedöms inte vara lämpligt med LSS-boende i Signalistens fd kontorslokaler då lokalerna inte är anpassade för boende. Till granskning har gruppboendet utgått från förslaget, och ersatts av sociala lägenheter.*

Turkosens simball stängde under februari 2023. Solna simball öppnade i september 2022.

Vårdcentralen föreslås flyttas till Signalistens fd kontorslokaler. Övriga befintliga verksamheter påverkas inte av föreslagen detaljplan. Till granskning har trafikutredningen kompletterats med ett avsnitt som utreder mobilitet kring vårdcentralens nya läge inom kvarteret. Användning av lokalerna som vårdcentral är mycket lämplig med avseende på resande och trafik. Bebyggelsen i närområdet är tät vilket gör vårdcentralen enkel att nå från bostaden till fots och med cykel för många besökande.

Omdaning av Huvudstagatan och av kvarteret Turkosen innebär att trottoar och cykelbanor, befintliga och tillkommande, omdanas. Lösningarna för Huvudstagatan, Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen håller god standard och ger en tillfredställande trafikmiljö. Utbyggnaden av Turkosen 1 bedöms bidra till en attraktivare stadsmiljö där Huvudstagatan och även Skytteholmsvägen blir bättre platser för rörelse till fots och vistelse, med genare gångstråk till den planerade nya pendeltågsstationen.

Grunden

B-W.H. påpekar att det för en tid sedan utfördes en stor utgrävning intill befintliga fastigheten Turkosen som ledde till sprickor i fasad samt lutandes lägenheter. B-W.H. undrar hur befintliga byggnaders integritet kommer att påverkas av det planerade nybygget. B-W.H. undrar även hur vattentillförsel till nya byggnader kommer att hanteras, då många har, vid upprepade fall, haft översvämningar i lägenheter pga dåliga rör, som ej tycks ha setts över, trots alla dessa fall av översvämningar.

Förvaltningens kommentar: *Den nya bostadsbebyggelsen inom planområdet kommer att anslutas till det kommunala vatten- och spillnätet (Solna Vattens nät). Gällande regler och lagar ska följas gällande kontroller vid markarbeten.*

Befintliga bostäder ingår inte i detta detaljplaneprojekt, frågor och synpunkter gällande befintligt lägenhetsbestånd ställs direkt till fastighetsägaren.

Skugga och sikt

B-W.H. påpekar att boende i lägenheter ut mot Huvudstagatan idag, under en stor del av det ljusare halvåret, njuter av rikligt med sol och vy över himlen. B-W.H. anser att det planerade bygget kommer beröva boende på detta. B-W.H. menar att det blir en timmes sol, vid lunchtid, för att sedan bli en dagslång

skugga där man istället kommer att stirra in i andra människors vardag i deras hem. B-W.H. menar även att befintliga uteplatser på plan ett drabbas, då man idag njuter av lugnet i solen, utan störande element från förbipasserande, B-W.H. anser att det planerade bygget kommer beröva boende på detta. B-W.H. menar att dessa individer kommer utsättas för att plötsligt bo på marknivå vilket innebär att lugn och trygghet försvinner. B-W.H. menar att boende plötsligt kommer drabbas av insyn och en kraftigt ökad risk för inbrott, något som inte tolereras.

B-W.H. föreslår ett lägre hus som inte blockerar solen så som det planerade bygget kommer att göra, samt att inte ha u-formen åt sidan. B-W.H. önskar att de med uteplats på plan 1 (ej bottenplan) bibehåller sin upphöjda nivå, och alltså slipper hamna på marknivå. Vidare önskar B-W.H. en garanti att storleken på uteplatser förblir oförändrade och menar att om detta ej är en möjlighet, så önskar man förtur på övre plan med solläge i planerade nya byggnationer, självklart utan hyresförändring, som kompensation. B-W.H. menar att om ej heller detta skulle ses som en godtagbar lösning, så ser man ett löfte om fast hyra, utan möjlighet till höjning.

B-W.H. anser att plan på att ta bort en fil från Huvudstagatan är helt befängt då det i dagsläget är en gata som är flitigt trafikerad som det är. B-W.H. anser att minska antal filer är att minska framkomligheten vilket direkt kommer att leda till högre nivåer av utsläpp samt oljud, båda vilka är otroligt störande och oroande element i det hela.

B-W.H. önskar att man ser över planen och finner en annan väg, då man i nuläget helt enkelt planerar att göra så många människors liv miserabla.

B-W.H. menar att det är högt önskvärt att man kommer med förklaringar samt svar på ovanstående, i det fall önskemål och yrkanden ignoreras så ser B-W.H. att kompensation motsvarande vad man blir utsatt för i och med denna planerade nybyggnation är det minsta att förvänta sig.

Förvaltningens kommentar: *Staden bedömer att förslagets påverkan på befintliga bostäder är begränsad, samt att det i ett så pass centralt läge kan accepteras att tätheten är högre. En delvis skuggning av befintliga bostäder har vägts mot möjligheten till nya bostäder och en attraktivare miljö och staden bedömer att det senare väger tyngre. Bebyggelsen uppförs i en befintlig tät stadsmiljö, den nya bebyggelsen bedöms uppföras på ett avstånd och i en skala som man kan förvänta sig i en sån här miljö.*

Det allmänna intresset av att utveckla Huvudstagatan till en attraktiv stadsgata och att bygga bostäder i ett läge med mycket bra utbud av service och kollektivtrafik väger över de enskilda intressen som lyfts fram, såsom färre soltimmar för enskilda lägenheter. Stadens sammanvägda bedömning är att planförslaget innebär en väl avvägd och för detta centrala läge acceptabel förtätning där allmänintresset att tillskapa nya bostäder bedöms väga tyngre än de negativa effekter som planförslaget ger för enskilda boende.

I översiktsplanen beskrivs att Skytteholm och Solna C omges av kraftig trafik, bland annat från Huvudstagatan, vilket medför buller och utsläpp samt skapar barriärer för gående och cyklister. Solna centrum och delar av Skytteholm är definierat som ett stadsutvecklingsområde enligt översiktsplan. Solna centrum ska utvecklas till en tydligare stadskärna med hjälp av såväl kompletterande bebyggelse som nya trafiklösningar. Det offentliga stadsrummet ska framhållas tydligare och dagens centrumbebyggelse byggas ihop

med omgivande områden för att öka stadsmässighet, tillgänglighet och trygghet. Aktuell detaljplan bedöms vara förenlig med översiktsplanens intentioner.

Bebyggelsen i området runt kv. Turkosen utgörs av förhållandevis storskaliga lamellhus. Att uppföra ytterligare hus i en 6–7-vånings skala inom kvarteret bedöms som möjligt sett till områdets övergripande karaktär. Volymerna har bearbetats i flera omgångar för att den nya bebyggelsen ska förhålla sig så respektfullt som möjligt till den befintliga. Att dela upp tillbyggnaden i två volymer istället för en lång byggnad, bedöms som positivt liksom att man kan se in på gården mellan husen och få utblick från husen genom öppningen. De nya husen placeras i fastighetsgräns för att ge det största möjliga avstånd till befintlig bebyggelse inom befintlig fastighet, samtidigt som en stadsmässig gata möter bebyggelsen.

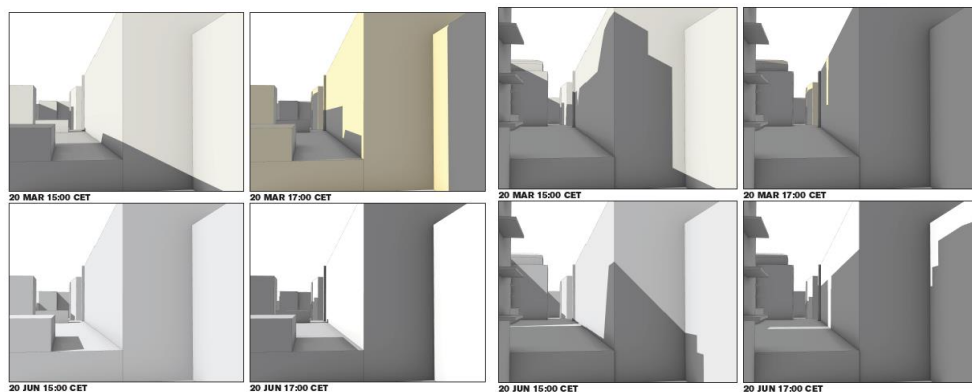
Huvudstagatan har ett varierande trafikflöde under dagen med betydligt större trafikvolymer under högt trafik, sannolikt eftersom Huvudstagatan då blir eller upplevs som ett attraktivare alternativ än omgivande större biler. Sett över längre tid har biltrafikflödet på Huvudstagatan minskat. Att ta bort den högersvängande körfilen från Huvudstagatan bedöms inte försämra framkomligheten, då antalet svängande fordon in på Hannebergsgatan är relativt låg varpå filen kan utnyttjas mer effektivt och attraktivt genom angöring och trottoar. Hastighetsbegränsning minskas till 30 km/h, varpå buller och utsläpp förväntas minska. Lösningarna för Huvudstagatan, Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen håller god standard och ger en tillfredställande trafikmiljö. Den nya bebyggelsen skärmar av störande trafikljud från befintliga byggnader, och en bullerskyddad gård skapas däremellan.

Den nya gården är upphöjd från omkringliggande gator, och hamnar därmed inte i marknivå. Gården får en privat karaktär. Trapporna som planeras till/från gård är inte avsedda för förbipasserande gångtrafikanter, vilka föreslås röra sig längs den nya trottoaren vid Huvudstagatan. Gården blir gemensam för befintliga och nya hyresgäster, med privata uteplatser och balkonger mot gård. Det nya gårdsbjälklaget ersätter det befintliga tunna taket och möjliggör planteringar och hantering av dagvatten. Längs nya och befintliga fasader anläggs privata uteplatser omgärdade av grönska i upphöjda bäddar. Gårdens gemensamma delar rymmer ytor för samvaro och lek. Växtligheten anpassas till gårdens skala och planeras omsorgsfullt för att skapa en bra balans mellan sol och skugga, insynsskydd och öppenhet.

Visionsbild över den planerade gården. Befintliga uteplatser till vänster i bild. White arkitekter

Enligt genomförd skuggstudie beräknas den nya bebyggelsens skuggning av befintlig bebyggelse vara begränsad. Från eftermiddagen (kl 15) vid vårdagsjämning och (kl 17) midsommar beräknas del, eller hela fasaden vara skuggad. I övrigt bedöms befintligt hus inte få förändrad skuggning jämfört med idag. Skuggningen bedöms inte vara en betydande olägenhet. En dagsljusutredning är framtagen för att bedöma påverkan på befintliga bostäder och för att säkerställa att man klarar modern klassning av dagsljus, t ex Miljöbyggnad nivå Brons (0,8 % dagsljusfaktor), vilken uppnås med god marginal för majoriteten av lägenheter mot Huvudstagatan.

Befintlig situation i de 4 vänstra bilderna, jämfört med framtida situation i de 4 högra bilderna.

För befintliga bostäder med fönster och balkonger mot Huvudstagatan i väst skapas en bättre ljudmiljö då de nya husen skärmar av buller från Huvudstagatan. Bättre stadsmässiga kvaliteter uppnås genom den nya bebyggelsens hörn som skärmar av kvarteret. De befintliga bostadshusen mot Huvudstagatan får då sammantaget en miljö med en bullerskärmad gård framför sig.

Befintliga bostäder ingår inte i detta detaljplaneprojekt, frågor och synpunkter gällande befintligt lägenhetsbestånd ställs direkt till fastighetsägaren.

HSB:s brf Lunden (Ametisten 5 och 6) och brf Parken (Ametisten 2)

Bostadsrättsföreningarna bifogar namninsamling med 12 namn och lämnar synpunkter enligt nedan:

Miljöpåverkan (miljökonsekvensbeskrivning)

HSB:s brf Lunden och brf Parken anmärker på att en miljökonsekvensbeskrivning ej har utförts. HSB:s brf Lunden och brf Parken menar att boende påverkas av minskat ljusinsläpp, utsikt och värdeinsänkning varpå en beskrivning av påverkan på befintliga bostäder bör utföras.

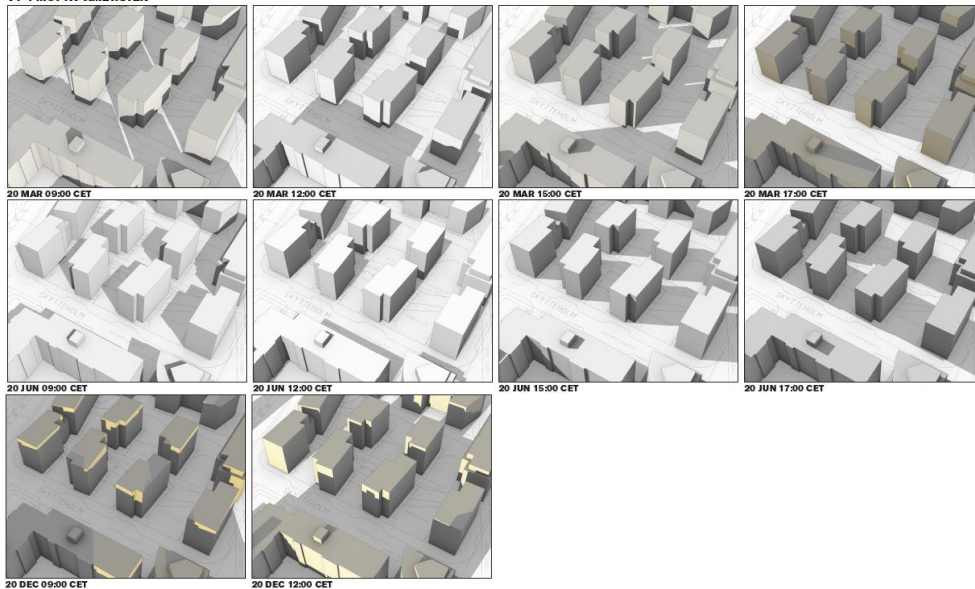
Förvaltningens kommentar: Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan i miljöbalkens mening, en bedömning som delas av Länsstyrelsen. En miljökonsekvensbeskrivning har därför inte tagits fram för detaljplanen. En kompletterande undersökning av betydande miljöpåverkan kommer att samrådas med Länsstyrelsen under granskningskedet för att säkerställa att bedömningen är densamma givet de lagändringar som skett under planarbetets gång. Påverkan på närområdet i form av t ex ljus, och skugga utreds inom ramen för detaljplanen.

Stadens plan är att på sikt omvandla Huvudstagatan till en stadsgata, och strax söder om planområdet planeras för en ny pendeltågsstation med uppgång mot Huvudstagatan. Att bygga vidare på befintliga strukturer och i huvudsak förtäta i kollektivtrafiknära lägen är

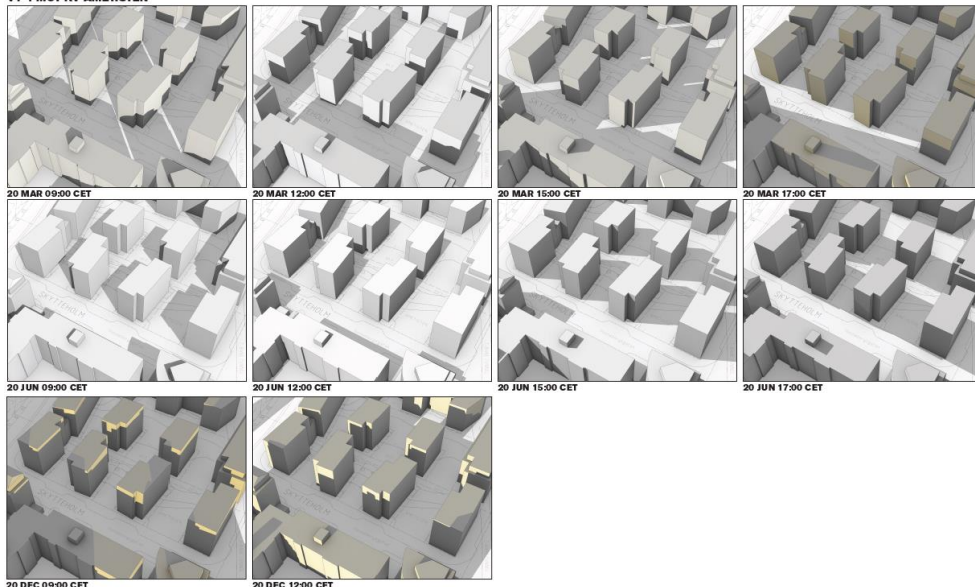
fördelaktigt, bland annat med avseende på minskad negativ klimatpåverkan samt hushållningen med naturresurser. Bedömningen är att aktuellt projekt stämmer väl överens med översiktsplanen och stadens linje att förtäta med bostäder och service för att få en levande och attraktiv stad.

En skuggstudie är framtagen, och har till granskning kompletterats med bilder mot norr, där kv. Ametisten ligger. Stadens sammanvägda bedömning är att planförslaget innebär en väl använd och för detta centrala läge acceptabel förtätning där allmänintresset att tillskapa nya bostäder bedöms väga tyngre än de negativa effekter som planförslaget ger för enskilda boende. Enligt genomförd skuggstudie beräknas vid vårdagsjämnningen en begränsad och övergående skuggning under dagen för byggnader mot Hannebergsgatan, vilket inte bedöms vara en betydande olägenhet. Vid midsommar beräknas ingen ny skuggning uppkomma. Vid vintersolstånd beräknas den nya bebyggelsen skuggning av bebyggelse mot Hannebergsgatan vara begränsad.

**NUVARANDE SITUATION
VY 1 MOT KV AMETISTEN**

**FRÄMTIDA SITUATION
VY 1 MOT KV AMETISTEN**

Nuvarande och framtida situation. Vy från kv Turkosen mot Hannebergsgatan.

Utformning

HSB:s brf Lunden och brf Parken anser att huset mot Hannebergsgatan är för högt och gör att brf Lunden stängs in, huset kommer för långt ut mot Hannebergsgatan vilket tränger mot lägenheter i brf Parken. HSB:s brf Lunden och brf Parken anser att huset bör ligga i liv med befintligt hus i Turkosen. HSB:s brf Lunden och brf Parken anser att förtätning är en förstörelse mot andra med ökad insyn och minskad livskvalitet hos befintliga boende.

Förvaltningens kommentar: *Det nya huset hamnar lika nära Hannebergsgatan som befintligt punkthus i nordöst, och markerar kvarterets hörn på liknande, stadsmässigt sätt. Den nya bebyggelsen planeras hamna drygt 7 meter närmare Hannebergsgatan jämfört med befintlig lamell. Förslagen bebyggelse hamnar drygt 17 meter från kv. Ametisten. Placeringen av de nya husen bedöms inte vara en betydande olägenhet. Skalan och placeringen speglar befintlig bebyggelse i närområdet på ett stadsmässigt sätt.*

Parkering

HSB:s brf Lunden och brf Parken anser att det redan är trångt för befintliga boende att parkera, och undrar var ska vårdcentralens besökare parkera sen. HSB:s brf Lunden och brf Parken menar att de få platser som finns behövs för befintliga bostäder.

Förvaltningens kommentar: *Nya boende får parkera i det befintliga garage som finns på fastigheten. Vårdcentralen nås enkelt till fots och cykel. Ca 50 bilplatser i gata finns inom 160 meter från vårdcentralen.*

Badanläggning

HSB:s brf Lunden och brf Parken påpekar att boende i området värderar tillgång till babysim och +60-träning, och att den nya simhallen ligger geografiskt fel till.

Förvaltningens kommentar: *Turkosens simhall stängde i februari 2023, Solnas nya simhall öppnade i september 2022. När den nya simhallen dimensionerades tog man med i beräkningen att både Vasalundshallen och Turkosen skulle avvecklas. Den nya simhallen har en kapacitet som är tre gånger så stor som Vasalundshallen.*

Förslag till ändring i detaljplan

HSB:s brf Lunden och brf Parken föreslår att man bygger på andra sidan Huvudstagatan för att få balkonger mot sydväst, vilket inte påverkar befintliga bostäder. HSB:s brf Lunden och brf Parken ger ett annat förslag att byta med förskolan där det går att bygga högre. HSB:s brf Lunden och brf Parken anser att man inte ska bygga med så stor påverkan för befintliga bostäder. Nuvarande förslag och utformning ej accepteras av brf Lunden och brf Parken med stor påverkan på miljön och livsbetingelser, och meddelar att ifall synpunkter inte beaktas överklagar man till MMD.

Förvaltningens kommentar: *Förslaget bedöms vara en lämplig förtätning i ett centralt läge med goda kommunikationer och innebär ett tillskott av hyresrätter i Solna. Det bedöms lämpligt att förtäta inom befintlig fastighet.*

Det finns ingen pågående detaljplan för området mittemot kv. Turkosen väster om Huvudstagatan, men det ingår i det utpekade område som enligt Översiktsplanen är ett område för framtida blandad stadsbebyggelse och framtida huvudsakligen bostäder.

Turkosen 2, där förskolan ligger, är inte en del av aktuell detaljplan, och det finns ingen pågående plan att riva byggnaden, eller att ändra användning av den.

R.J.

R.J. är boende inom kvarteret Ametisten och lämnar ett antal synpunkter på förslaget. R.J. anmärker på att det inte gjorts en miljökonsekvensutredning och påpekar att kv. Ametisten kraftigt påverkas av både ljus och instängdhet.

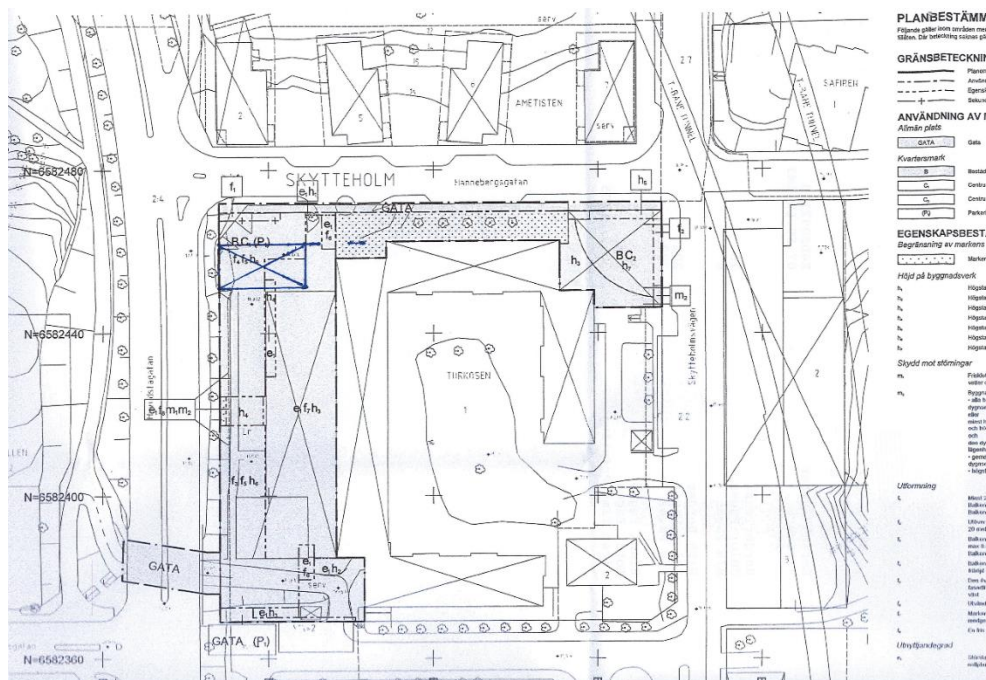
R.J. påpekar att boende på Hannebergsgatan inte kunde räkna med denna detaljplan när de köpte sina lägenheter.

R.J. påpekar att föreslagen bebyggelse mot Hannebergsgatan är 1,5 våning högre Ametisten.

R.J. menar att boende i Turkosen får en förskräcklig utsikt.

R.J. anser att borttagandet av gångtunneln kraftigt kommer försämra trafiken på Huvudstagan.

R.J. föreslår att bebyggelsen skjuts söderut från Hannebergsgatan och att husets avslutande del byggs en våning lägre. R.J. föreslår även att hus byggs på andra sidan Huvudstagan.

En skuggstudie är framtagen, och har till granskning kompletterats med bilder mot norr, där kv. Ametisten ligger. Förslagets påverkan på befintliga bostäder bedöms vara begränsad. Enligt genomförd skuggstudie beräknas vid vårdagsjämnningen en begränsad och övergående skuggning under dagen för byggnader mot Hannebergsgatan, vilket inte bedöms vara en betydande olägenhet. Vid midsommar beräknas ingen ny skuggning uppkomma. Vid vintersolstånd beräknas den nya bebyggelsen skuggning av bebyggelse mot Hannebergsgatan vara begränsad.

Detaljplanen för kv. Ametisten vann laga kraft 2000 och byggdes sedan ut under 2002–2004. Aktuell detaljplan för kv. Turkosen fick planuppdrag 2020 och har sedan dess varit ett pågående planarbete. Stadens översiktsplan, antagen 2016 och aktualiserad 2020, anger att del av Skytteholm och Solna centrum ska utvecklas med framtida blandad stadsbebyggelse med huvudsakligen bostäder. Detaljplanen bedöms vara förenlig med översiktsplanen. Tidigare översiktsplan från 2006 anger del av Skytteholm och Solna centrum som större förändringsområde med blandad stadsbebyggelse innehållande bostäder, arbetsplatser, service, handel, parker, bostadsanslutande grönska mm.

Bebyggelsen i området runt kv. Turkosen utgörs av förhållandevis storskaliga lamellhus. Att uppföra ytterligare hus i en 6–7-vånings skala inom kvarteret bedöms som möjligt sett till områdets övergripande karaktär.

Elevationer mot Huvudstagatan och Hannebergsgatan. White arkitekter

För att redovisa planerad bebyggels höjd i förhållande till befintlig bebyggelse redovisas ovanstående elevation. Huvudstagatan sluttar mot norr. Bebyggelse inom kvarteret Ekstaven söder om kvarteret Turkosen har en skala på 8+1 våningar. Bebyggelsen inom kvarteret Ametisten, norr om kvarteret Turkosen, har en skala på 6+1 våningar mot Hannebergsgatan, som går upp till 7+1 våningar mot Solna centrum genom variation i sockelvåningen längs Huvudstagatan. Den planerade bebyggelsen inom kvarteret Turkosen föreslås uppföras i 5+1 respektive 6+1 våningar för att samspela med sin omgivning. Huskropparna har en sammanhållen tak- och bjälklagshöjd, med en variation i sockelvåning.

Gården blir gemensam för befintliga och nya hyresgäster, med privata uteplatser och balkonger mot gård. Det nya gårdsbjälklaget ersätter det befintliga tunna taket och möjliggör planteringar och hantering av dagvatten. Längs nya och befintliga fasader anläggs privata uteplatser omgärdade av grönska i upphöjda bäddar. Gårdens gemensamma delar rymmer ytor för samvaro och lek. Växtligheten anpassas till gårdens skala och planeras omsorgsfullt för att skapa en bra balans mellan sol och skugga, insynsskydd och öppenhet.

Att placera huset längre från Hannebergsgatan enligt ritning skulle innebära att befintligt bostadsbus byggs för, där det finns befintliga balkonger och fönster, vilket inte bedöms lämpligt. Det nya huset hamnar lika nära Hannebergsgatan som befintligt punkthus i nordöst, och markerar kvarterets hörn på liknande, stadsmässigt sätt. Den nya bebyggelsen planeras hamna drygt 7 meter närmare Hannebergsgatan jämfört med befintlig lamell, med ett mellanrum på drygt 17 meter till kv. Ametisten. Placeringen av de nya husen bedöms inte vara en betydande olägenhet, skalan och placeringen speglar befintlig bebyggelse i närområdet.

Det finns ingen pågående detaljplan för området mittemot kv. Turkosen väster om Huvudstagatan men det ingår i det utpekade område som enligt Översiktsplanen är ett område för framtida blandad stadsbebyggelse och framtida huvudsakligen bostäder.

S.W.

S.W. skriver att badet behövs då det erbjuder träning för reumatiker i varmare vatten än i andra bassänger, gymnastik, yoga med mera. S.W. menar att Solnas befolkning inte får plats i den nya simhallens bassäng, och att det är problem att ta sig dit.

Vidare skriver S.W. att altan på plan 1 kommer försvinna och att boende kommer hamna på nedre botten vilket enligt S.W. känns otryggt och att ljus och sol försvinner. S.W. påpekar att lägenheter skadats av tidigare sprängningar.

S.W. föreslår att det planerade LSS-boendet istället placeras i Signalistens före detta kontor. S.W. menar att vårdcentral i det före detta kontoret är del då det inte är handikappanpassat. S.W. skriver även att det redan finns många vårdcentraler i Solna Centrum.

Förvaltningens kommentar: *Befintliga bostäder ingår inte i detta detaljplaneprojekt, frågor och synpunkter gällande befintligt lägenhetsbestånd ställs direkt till fastighetsägaren.*

I september 2022 öppnade Solnas nya simhall i Frösunda. När den nya simhallen dimensionerades tog man med i beräkningen att både Vasalundshallen och Turkosen skulle avvecklas. Den nya simhallen har en kapacitet som är tre gånger så stor som den gamla simhallen. Den nya simhallen har god koppling till kollektivtrafik och övriga transportmedel.

Turkosens simhall stängde i februari 2023. Badet i Turkosen har uppnått sin tekniska livslängd. Signalisten, som äger fastigheten, är en allmännytta för bostäder och kan inte förväntas tillhandahålla kommunal service för staden.

Vårdcentralen föreslås flyttas till Signalistens fd kontorslokaler. Övriga befintliga verksamheter påverkas inte av föreslagen detaljplan. Till granskning har trafikutredningen kompletterats med ett avsnitt som utreder mobilitet kring vårdcentralens nya läge inom kvarteret. Användning av lokalerna som vårdcentral är mycket lämplig med avseende på resande och trafik. Bebyggelsen i närområdet är tät vilket gör vårdcentralen enkel att nå från bostaden till fots och med cykel för många besökande. Vårdcentralen skulle nyttja punkthusets 2 lägre plan, det övre planet nås via trappa eller ramp från gatan, det finns även en parkeringsplats nära entrén. På det nedre planet finns ytterligare en entrédörr som leder till trapphus med hiss. Tillgängligheten bedöms vara god.

Det bedöms inte vara lämpligt med LSS-boende i Signalistens fd kontorslokaler då lokalerna inte är anpassade för boende. Till granskning har gruppboendet utgått från förslaget, och ersatts av sociala lägenheter.

Omdaning av Huvudstagatan och av kvarteret Turkosen innebär att trottoar och cykelbanor, befintliga och tillkommande, omdanas. Lösningarna för Huvudstagatan, Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen håller god standard och ger en tillfredställande trafikmiljö. Utbyggnaden av Turkosen 1 bedöms bidra till en attraktivare stadsmiljö där

Huvudstagatan och även Skytteholmsvägen blir bättre platser för rörelse till fots och vistelse, med genare gångstråk till den planerade nya pendeltågsstationen.

Den nya gården är upphöjd från omkringliggande gator, och hamnar därmed inte i marknivå. Gården får en privat karaktär. Gården blir gemensam för befintliga och nya hyresgäster, med privata uteplatser och balkonger mot gård. Det nya gårdsbjälklaget ersätter det befintliga tunna taket och möjliggör planteringar och hantering av dagvatten. Längs nya och befintliga fasader anläggs privata uteplatser omgärdade av grönska i upphöjda bäddar. Gårdens gemensamma delar rymmer ytor för samvaro och lek. Växtligheten anpassas till gårdens skala och planeras omsorgsfullt för att skapa en bra balans mellan sol och skugga, insynsskydd och öppenhet.

Övriga

E.S.S. samt L.K.

E.S.S och L.K. har inkommit med varsitt yttrande. Båda representerar Solna Sundbybergs reumatikerförening.

E.S.S., styrelseledamot för Solna Sundbybergs reumatikerförening framför att det är positivt med fler bostäder och att vårdcentralen får vara kvar fast i nya lokaler. E.S.S. menar dock att det är negativt att badet Turkosen läggs ner då det är en försämring för handikappade och reumatiker. E.S.S. menar att det idag inte finns tillräckligt med tider för badet och att man behövt ha lottdragning. E.S.S. tror inte att den nya simhallen i Frösunda kommer kunna ta emot alla grupper och badgäster från Turkosen och Vasalundsvägen och påpekar att resvägen blir krångligare för boende i centrala Solna. E.S.S. skriver slutligen att reumatiker har fått en försämring när busshållplatsen på Solnavägen togs bort som gick direkt till NKS och Reumatologcentrum. E.S.S. anser att Turkosen ska behållas genom att bygga en ny varmvattenbassäng.

L.K. framför att bassängträning i varmt vatten är den träning som behövs och är möjlig att klara av för många reumatiker. L.K. skriver att träningen som Turkosen erbjuder gör att medlemmar inte behöver ligga kommunen till last och frågar om kommunen kan erbjuda medlemmarna någon annan möjlighet till träning i varmt vatten.

Förvaltningens kommentar: *I september 2022 öppnade Solnas nya simhall i Frösunda. När den nya simhallen dimensionerades tog man med i beräkningen att både Vasalundshallen och Turkosen skulle avvecklas. Den nya simhallen har en kapacitet som är tre gånger så stor som Vasalundshallen.*

Turkosens simhall stängde i februari 2023. Badet i Turkosen har uppnått sin tekniska livslängd. Signalisten, som äger fastigheten, är en allmännytta för bostäder och kan inte förväntas tillhandahålla kommunal service för staden.

Busshållplatslägen på Solnavägen är inte en fråga för aktuell detaljplan och ligger inte inom kommunens ansvarsområde. I Region Stockholm är det Trafikförvaltningen som ansvarar för den allmänna kollektivtrafiken.

M.S.

M.S. anser att förslaget är bra på det stora hela och att det innebär ett lyft för gatumiljön på Huvudstagatan.

Förvaltningens kommentar: Synpunkter noteras.

4. Samrådsmöte

Ett digitalt samrådsmöte hölls den 23 maj 2022. De synpunkter som framkom under mötet avspeglas till stor del i de skriftliga synpunkter som inkommit.

5. Förändringar efter samrådet

Efter samrådet har följande ändringar gjorts:

Plankarta:

- Planområdet har utökats något mot Huvudstagatan och Skytteholmsvägen för att tydliggöra gränsdragning mellan kvartermark och allmän plats samtidigt som man säkerställer att gällande plan släcks ut i dessa lägen. Plankartan ger även större flexibilitet för byggrätten jämfört med i samråd, men speglar fortsatt förslaget.
- Burspråk som kragar ut över gata möjliggörs på gavlar mot Hannebergsgatan och Skytteholmsvägen, i kombination med indragna balkonger skapas tysta sidor, samtidigt som de ger liv till gatufasaderna.
- Till granskning har ett E-område (transformatorstation) tillkommit i planen för att säkra kapacitet för tillkommande byggnader och laddplatser.
- Planbestämmelser om lokalstorlekar för centrumändamål har införts för att säkerställa lokaler i bottenvåning för en levande stadsgata.
- Utfartsförbud mot Huvudstagatan återinförs från gällande plan.
- Bestämmelser för ändrad lovplikt för markens genomsläpplighet och villkor för startbesked angående avhjälpning av markföroreningar införs för att säkerställa markens lämplighet och dagvattenhantering.
- Upplysning om PBL-version och bestämmelsekatalog.

Planbeskrivning och underlag:

- Nytt underlag om trädflytt.
- Nytt avsnitt om ekosystemtjänster.
- Revidering av underlag (samtliga utredningar med undantag för naturvärdesinventeringen).
- Upplysning om PBL-version och bestämmelsekatalog.
- Motiv till planbestämmelser har lagts till.

Utöver dessa förändringar har redaktionella ändringar och förtydliganden gjorts i planhandlingarna.

Alexander Fagerlund
Plan- och geodatachef

Matilda Eriksson
Planarkitekt